

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

**Právní a účetní aspekty vybrané
příspěvkové organizace**

**Legal and accounting aspects of selected
allowance organization**

Jitka Vurmová

Plzeň 2014

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta ekonomická
Akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Jitka VURMOVÁ
Osobní číslo: K11B0110K
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: Podniková ekonomika a management
Název tématu: Právní a účetní aspekty vybrané příspěvkové organizace
Zadávací katedra: Katedra financí a účetnictví

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

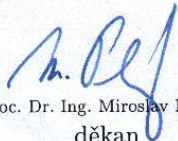
1. Charakterizujte příspěvkové organizace jako součást veřejného sektoru.
2. Uveďte základní principy činnosti příspěvkové organizace ÚSC.
3. Vyjmenujte možnosti financování veřejných škol se zaměřením na regionální školství.
4. Uveďte pravidla pro účtování vybraných účetních jednotek.
5. Proveďte analýzu hospodaření zvolené organizace.

Rozsah grafických prací: **neuveden**
Rozsah pracovní zprávy: **40 - 60 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**
Seznam odborné literatury:

- **KOPEK, Rudolf.** *Účetnictví příspěvkových organizací pro distanční studium.* Vyd. 2., upr. Plzeň: **Západočeská univerzita**, 2009. ISBN 978-80-7043-774-2
- **MORÁVEK, Zdeněk; MOCKOVČIAKOVÁ, Alena; PROKŮPKOVÁ, Danuše.** *Meritum Příspěvkové organizace 2011.* Praha: **Wolters Kluwer ČR**, 2011. ISBN 978-80-7357-626-4
- *Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)*
- *Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů*
- *Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví*

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Jitka Zborková**
Katedra financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: **1. června 2013**
Termín odevzdání bakalářské práce: **6. prosince 2013**

Doc. Dr. Ing. Miroslav Plevný
děkan

Prof. Ing. Lilia Dvořáková, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 1. června 2013

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Právní a účetní aspekty vybrané příspěvkové organizace“

vypracovala samostatně pod odborných dohledem vedoucího bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

V Plzni, dne

.....

podpis autora

Obsah

Úvod.....	7
1. Cíl a metodika bakalářské práce	8
2. Veřejný sektor.....	9
2.1 Veřejný sektor a jeho úloha ve smíšené ekonomice	9
2.2 Neziskové organizace.....	11
2.3 Neziskové organizace ve veřejném sektoru	12
3. Příspěvkové organizace ÚSC.....	14
3.1 Principy činnosti příspěvkové organizace ÚSC	14
3.2 Finanční hospodaření PO zřizované ÚSC	19
3.3 Peněžní fondy PO.....	20
4. Účtování vybraných účetních jednotek.....	23
4.1 Účetní reforma v oblasti veřejných financí	23
4.2 Vybrané účetní jednotky	24
4.3 Vedení účetnictví vybraných účetních jednotek	25
4.3.1 Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví	25
4.3.2 Vyhláška č. 410/2009	27
4.3.3 Další platné předpisy pro vedení účetnictví	29
5. Školství	32
5.1 Regionální školství.....	33
5.2 Zřizování a správa RgŠ	34
5.3 Financování RgŠ	36
5.3.1 Prostředky ze státního rozpočtu.....	37
5.3.2 Prostředky od zřizovatele	38
6. Základní škola internátní, Blovice, 5. května 621	40
6.1 Představení organizace.....	40
6.1.1 Zřizovací listina	40
6.1.2 Rejstřík škol a školských zařízení	42
6.1.3 Výroční zpráva	43
6.2 Vedení účetnictví	44

6.3 Analýza hospodaření organizace.....	47
6.3.1 Zdroje financování.....	47
6.3.2 Použití zdrojů.....	55
6.3.3 Výsledky hospodaření	57
7. Zhodnocení	58
Závěr	60
Seznam tabulek	61
Seznam obrázků	61
Seznam použitých zkratk	62
Seznam použité literatury	63

Úvod

„Lidi je třeba učit, jak mají myslet,

a ne to, co si mají myslet.“

Georg Christoph Lichtenberg

Právo na vzdělání patří mezi základní práva občanů, která jsou obsažena v Listině základních práv a svobod. Listina zaručuje základní práva a svobody všem bez rozdílu pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiného postavení. Občané naší republiky mají právo na bezplatné vzdělání v základních a středních školách, podle schopností občana a možností společnosti též na vysokých školách. [8]

Ne vždy tomu tak bylo. Teprve za vlády Marie Terezie byl poprvé v historii vyjádřen zájem státu na vzdělání veškerého obyvatelstva. Hlavním důvodem byly složitější a náročnější výrobní postupy spojené se zaváděním strojové výroby, a tím i požadavek na pracovníky alespoň se základním vzděláním. Ekonomický zájem státu (hospodářský rozvoj státu) se ztotožňoval se zájmem politickým (ovlivňování myšlení a způsobu života), tím byly vytvořeny podmínky pro školskou reformu. Všeobecný školní řád ze dne 6.12.1774 vyzýval rodiče, aby své děti ve věku 6-12 let posílali do školy. Tento krok můžeme považovat za zavedení povinné školní docházky. Byly vydávány učebnice, zaváděla se profesionalizace učitelů.

Vývoj a opětovné potlačování vzdělanosti reagovaly a reagují na potřeby politického zřízení a smýšlení.

Přesto, že po roce 1989 došlo k odbourání státního monopolu a k rozvoji soukromého a církevního školství na všech úrovních, zůstává školství dále důležitým odvětvím veřejného sektoru.

Téma školství není určitě zanedbatelné vzhledem k tomu, že na úrovni škol a vzdělanosti obyvatel závisí hospodářský, sociální i kulturní rozvoj každé země.

1. Cíl a metodika bakalářské práce

Hlavním cílem bakalářské práce je přiblížit postavení a hospodaření příspěvkových organizací, konkrétně škol v České republice. Toho bude dosaženo pomocí dílčích cílů, kterými jsou vymezení právní úpravy a hospodaření příspěvkových organizací, rozbor vlivu reformy účetnictví státu na příspěvkovou organizaci, objasnění přístupu státu ke školství a provedení analýzy hospodaření se zdroji financování konkrétní příspěvkové organizace.

Při zpracování bakalářské práce autorka vycházela ze studia odborné literatury, právních předpisů, internetových zdrojů, interních podkladů a osobních zkušeností.

Bakalářská práce je zaměřena nejdříve na veřejný sektor a jeho funkce v naší společnosti. Bude vysvětlena právní úprava vzniku a činnosti příspěvkových organizací zřizovaných územními samosprávnými celky a úprava finančního účetnictví těchto organizací. Příspěvkovými organizacemi jsou často právě školy, proto další část bude věnována vzdělávání a možnostem financování školství, zejména pak školství regionálního.

Závěr práce bude věnován případové studii, bude představena vybraná příspěvková organizace, na které bude provedeno zhodnocení dopadu reformy účetnictví státu, a na základě rozboru hospodaření budou posouzeny možnosti financování školy.

2. Veřejný sektor

2.1 Veřejný sektor a jeho úloha ve smíšené ekonomice

Veřejný sektor je významnou součástí národního hospodářství. Ke své činnosti potřebuje produkční a finanční zdroje. Charakteristickým znakem pro instituce a organizace veřejného sektoru je jejich částečné nebo úplné financování z veřejných prostředků. Představuje tu sféru společnosti, která se nachází ve veřejném vlastnictví, rozhoduje se v ní veřejnou volbou a podléhá veřejné kontrole. [2]

Úkolem veřejného sektoru je zabezpečovat veřejné statky pro obyvatelstvo, spravovat věci veřejné a vytvářet podmínky pro fungování soukromého sektoru, například tvorbou zákonů, fungující dopravní infrastrukturou. Veřejný sektor se od soukromého liší v činnostech vedoucích k realizaci jeho cílů, které nejsou předmětem zájmu soukromých subjektů, či jsou dokonce uskutečňovány v tzv. zájmu veřejném. Pojem „veřejný zájem“ je běžně používán, avšak v našem právním systému není přesně definován. Všeobecně bychom mohli říci, že jde o zájem výrazné většiny členů společnosti, v tomto případě občanů státu.

Existence veřejného sektoru je odůvodňována jako následek selhání trhu. Jeho posláním je pak tyto následky odstraňovat a napravovat a zajišťovat sociálně-ekonomický rozvoj společnosti.

Ve smíšené ekonomice rozvinutých zemí existuje vedle sebe sektor veřejný a soukromý. Vztah mezi veřejným a soukromým sektorem je oboustranný. Oba se vzájemně ovlivňují svým rozsahem i činnostmi. Zásahy veřejného sektoru ovlivňují výsledky produkce soukromého sektoru, které zpětně ovlivňují stav veřejných financí. [2]

Veřejný sektor plní podle Pekové [5] tyto základní funkce: funkci ekonomickou, funkci sociální a funkci politickou.

„**Ekonomickou funkcí** veřejného sektoru se rozumí zabezpečování veřejných statků, případně odstraňování následků zejména negativních externalit z důvodu selhání trhu. Ve veřejném sektoru se vytvářejí pracovní příležitosti, což má vliv na celkovou míru zaměstnanosti.

Sociální funkcí veřejného sektoru se rozumí prospěšnost výsledků veřejného sektoru – služeb zejména pro sociálně slabší vrstvy obyvatel a prospěšnost činností neziskových organizací ve veřejném sektoru, které služby zajišťují pro sociálně potřebné občany.

Politickou funkcí veřejného sektoru se rozumí využití veřejného sektoru v politickém klání, v procesu veřejné volby. Činnost veřejného sektoru ovlivňuje hospodářská politika.“ [5, s. 25]

Veřejný sektor můžeme dělit podle různých hledisek. Nejčastěji členíme veřejný sektor podle resortů, tj. podle specifických činností dané části veřejného sektoru. Další členění je možné podle orgánů a institucí, které zabezpečují činnosti veřejného sektoru, organizují činnost i samotnou veřejnou správu, například státní správa, územní samospráva.

Veřejný sektor můžeme také členit podle kritéria potřeb do šesti bloků odvětví:

1. odvětví společenských potřeb – veřejná správa, policie, justice, armáda,
2. odvětví rozvoje člověka – školství, kultura, tělesná kultura, zdravotnictví, sociální služby,
3. odvětví poznání a informací – věda a výzkum, informace, masmédiá,
4. odvětví technické infrastruktury – doprava, energetika, spoje, vodní hospodářství, odpadové hospodářství,
5. odvětví privátních statků podporovaných z veřejných rozpočtů – bydlení, zemědělství,
6. existenční jistoty – zaměstnanost, sociální zabezpečení, životní prostředí. [4]

Veřejné statky v ČR zabezpečuje stát a územní samospráva zpravidla pomocí neziskových organizací, hovoříme o tzv. veřejnoprávních neziskových organizacích. Měly by být zajišťovány zejména veřejné statky, o které má obyvatelstvo zájem a na jejichž financování se podílí placením daní, případně uživatelskými poplatky.

Územními samosprávnými celky rozumíme v ČR obce – jako nejnižší základní územní samosprávné útvary, a kraje – jako vyšší územní samosprávné celky.

Veřejné statky jsou statky a služby, které jsou spotřebovávány kolektivně. Rozlišujeme statky:

- **čisté veřejné**, u kterých je charakteristická nedělitelnost spotřeby, a tím i spojená nevylučitelnost ze spotřeby. Mezní náklady pro každého dalšího spotřebitele jsou zde nulové.
- **smíšené veřejné**, které se liší od čistých veřejných statků tím, že jejich kvantita je dělitelná, tzn., že je možné určit podíl jednotlivce na spotřebě a lze je tudíž ocenit.

2.2 Neziskové organizace

Hlavním úkolem neziskových organizací je zabezpečit veřejné statky a splnění veřejně prospěšných cílů. Cíle, pro které byla nezisková organizace založena, musí být uvedeny ve zřizovací listině, stejně jako náplň její činnosti, druhy zabezpečovaných veřejných statků, práva k majetku, kým je organizace zřizována a další.

Postavení neziskových organizací v ČR upravují různé právní normy. V zákoně o dani z příjmů je nezisková organizace definována jako poplatník, který není založen nebo zřízen za účelem podnikání. Za tyto poplatníky jsou považováni: „zájmová sdružení právnických osob, pokud mají tato sdružení právní subjektivitu a nejsou zřízena za účelem výdělečné činnosti, občanská sdružení včetně odborových organizací, politické strany a politická hnutí, registrované církve a náboženské společnosti, nadace, nadační fondy, obecně prospěšné společnosti, veřejné vysoké školy, veřejné výzkumné instituce, školské právnické osoby podle zvláštního právního předpisu, obce, organizační složky státu, kraje, příspěvkové organizace, státní fondy a subjekty, o nichž tak stanoví zvláštní zákon.“ [7, § 18]

Neziskové organizace můžeme členit podle různých charakteristik. Nejčastěji podle toho, kdo je jejich zřizovatelem či zakladatelem, tím mohou být:

- stát a územní samospráva – pak hovoříme o vládních neboli veřejnoprávních neziskových organizacích,
- soukromé subjekty, církve apod. – pak hovoříme o nevládních neziskových organizacích, jde např. o obecně prospěšné společnosti, nadace, nadační fondy apod.

Dalším hlediskem pro rozdělení neziskových organizací je vlastnictví, zakládání, činnost a rušení organizací, podle toho, zda jsou výstupy určeny široké veřejnosti, či zda slouží jen pro vlastní členy, podle způsobu financování a podle dalších hledisek. [5]

2.3 Neziskové organizace ve veřejném sektoru

Mezi základní veřejnoprávní neziskové organizace patří tyto organizační formy:

- organizační složky (dále jen „OS“) bez právní subjektivity zřizované státem a územní samosprávou,
- příspěvkové organizace (dále jen „PO“) s právní subjektivitou zřizované státem nebo územní samosprávou,
- obecně prospěšné společnosti (dále jen „OPS“) zřizované územní samosprávou.

Postavení a pravidla pro hospodaření a zřizování organizačních složek a příspěvkových organizací upravují dva zákony o rozpočtových pravidlech, kterými jsou:

- Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (tzv. rozpočtová pravidla),
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů (tzv. malá rozpočtová pravidla, dále jen „MRP“).

Oba zákony o rozpočtových pravidlech také upravují, kdy je vhodné zvolit formu příspěvkové organizace a kdy formu organizační složky.

Organizační složky

Organizační složky nemají právní subjektivitu, může je zřizovat stát a územní samospráva. Zřizovatel přenáší na organizační složku oprávnění disponovat s peněžními prostředky, které souvisejí s její běžnou, opakující se činností. Organizační složky zabezpečují především čisté veřejné statky, které jsou poskytovány občanům bezplatně, případně za malou úhradu. Jedná se o činnosti, které nevyžadují velký počet zaměstnanců ani složité strojní či technické vybavení. [5]

Příspěvkové organizace

Tyto organizace mají samostatnou právní subjektivitu a jsou zapisovány do obchodního rejstříku. Zabezpečují zejména smíšené veřejné statky, které jsou poskytovány za uživatelský poplatek, čímž dosahují výraznějších vlastních příjmů než organizační složky.

Příspěvkové organizace mohou vykonávat i doplňkovou činnost. V tomto případě však jejich činnost musí být zisková či alespoň musí pokrýt náklady na tuto činnost.

Forma příspěvkové organizace je v České republice velmi častá, nejčastěji vykonávají činnost škol, muzeí nebo nemocnic. [1]

Obecně prospěšné společnosti

Obecně prospěšná společnost je právnickou osobou. Její postavení a právní poměry upravuje zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, ve kterém se uvádí, že činnost OPS je zaměřena hlavně na poskytování obecně prospěšných služeb. Může vykonávat i jiné činnosti při dodržení podmínky, že bude účinně využívat své prostředky a neohrozí kvalitu, rozsah a dostupnost obecně prospěšných služeb. [9]

3. Příspěvkové organizace ÚSC

Tato práce je zaměřena na příspěvkové organizace zřizované územními samosprávnými celky, proto následující část bude věnována právě těmto organizacím.

3.1 Principy činnosti příspěvkové organizace ÚSC

Zřízení příspěvkové organizace ÚSC

Územní samosprávný celek – obec či kraj – zřizuje příspěvkové organizace za účelem vykonávání takových činností a záležitostí, které spadají do samostatné působnosti zřizovatele, a to na základě zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění posledních předpisů (dále jen „MRP“), zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZO“), a zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZK“). Zajišťuje tímto služby potřebné a prospěšné pro své občany. Obec i kraj jsou územními veřejnoprávními korporacemi.

Územní veřejnoprávní korporace je právnickou osobou založenou na základě veřejného práva, má vlastní majetek, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající. [10] [11]

Samostatnou působností se rozumí, že obec či kraj spravuje své záležitosti samostatně. Rozsah samostatné působnosti může být omezen zákonem. [10] [11] Tzn., že jim byla svěřena pravomoc plnit vymezené úkoly veřejné správy a samostatně o nich rozhodovat.

V MRP jsou vymezeny příspěvkové organizace zřizované ÚSC jako příspěvkové organizace pro takové činnosti ve své působnosti, které jsou zpravidla neziskové a jejichž rozsah, struktura a složitost vyžadují samostatnou právní subjektivitu. [13] Kromě jiného jsou v MRP v § 27 - § 37 uvedena pravidla pro zřizování, změny, zrušení organizace, hospodaření s majetkem, finanční hospodaření, vytváření a použití fondů, stravování a stravovací služby, uzavírání smluv o úvěru a půjčce a poskytování darů jiným subjektům.

Rozhodnutí o zřízení příspěvkové organizace a schválení zřizovací listiny je pravomocí příslušného zastupitelstva.

Nejprve musí být schválena a vydána **zřizovací listina**, která musí minimálně obsahovat:

- „úplný název zřizovatele, je-li jím obec, uvede se také její zařazení do okresu,
- název, sídlo PO a její identifikační číslo, název musí vylučovat možnost záměny s názvy jiných příspěvkových organizací,
- vymezení hlavního účelu a tomu odpovídajícího předmětu činnosti,
- označení statutárních orgánů a způsob, jakým vystupují jménem organizace,
- vymezení majetku ve vlastnictví zřizovatele, který se PO předává k hospodaření (dále jen „svěřený majetek“),
- vymezení práv, která organizaci umožní, aby se svěřeným majetkem mohla plnit hlavní účel, k němuž byla zřízena; zejména se uvedou práva a povinnosti spojené s jeho plným efektivním a ekonomicky účelným využitím, s péčí o jeho ochranu, rozvoj a zvelebení,
- okruhy doplňkové činnosti navazující na hlavní účel PO, kterou jí zřizovatel povolí k tomu, aby mohla lépe využívat všechny své hospodářské možnosti a odbornosti svých zaměstnanců,
- vymezení doby, na kterou je organizace zřízena.“ [13, § 27]

Zřizovatel je povinen do 15 dnů oznámit vznik, rozdělení, sloučení, splynutí nebo zrušení PO a zveřejnit znění zřizovací listiny v Ústředním věstníku ČR.

Zřizovatel podává též návrh na zápis PO do obchodního rejstříku. Na rozdíl od jiných typů právnických osob příspěvková organizace jako právnická osoba vzniká dnem uvedeným v rozhodnutí zastupitelstva, ne dnem zápisu do obchodního rejstříku. [3]

Mezi povinnosti zřizovatele spadá:

- poskytování příspěvku na provoz PO v návaznosti na výkony nebo jiná kritéria jejich potřeb,
- provádění kontroly hospodaření PO,
- schvalování odpisového plánu PO,
- schvalování rozdělení zlepšeného výsledku hospodaření do rezervního fondu a do fondu odměn,

- od roku 2013 také schvalování účetní závěrky PO poprvé za rok 2012.

Zrušení příspěvkové organizace ÚSC

Je-li PO zřízena na dobu určitou, její činnost končí dnem uvedeným ve zřizovací listině. V případě, že je PO zřízena na dobu neurčitou, může zřizovatel projednat a rozhodnout o jejím zrušení na jednání zastupitelstva. Toto musí být provedeno a organizace s výsledkem jednání seznámena s časovým předstihem i několika měsíců, aby mohly být provedeny veškeré činnosti spojené se zrušením organizace jako např. inventarizace majetku a závazků, ukončení účetnictví, oznámení na všechna místa, kde je organizace evidována apod. Zřizovatel ke dni ukončení existence PO přebírá její práva a závazky a rozhoduje o dalším použití svého majetku. [3]

PO může být též sloučena s jinou příspěvkovou organizací či může vzniknout jiná nástupnická příspěvková organizace.

Majetková práva PO

Vymezení majetku zřizovatele musí být uvedeno ve zřizovací listině organizace. Zřizovatel majetek předává organizaci k hospodaření, svěřuje mu majetek do správy k hospodářskému využití, je použit termín „svěřený majetek“. Organizace hospodaří s majetkem zřizovatele a efektivně jej využívá k zajištění hlavní činnosti. Je povinna se o svěřený majetek starat, chránit ho před zničením a poškozením, udržovat a opravovat ho a také ho řádně evidovat.

Zřizovatel si stanoví, ve kterých případech si musí organizace vyžádat jeho předchozí souhlas k nakládání se svěřeným majetkem, např. k pronájmu nemovitostí, uzavírání smluv o půjčce nebo úvěru, nabývání nemovitých věcí, stavebním úpravám přesahujícím běžnou údržbu.

Majetek pořízený či nabytý příspěvkovou organizací v průběhu existence je nabýván do vlastnictví zřizovatele. Hodnota a rozsah svěřeného majetku bývají ve zřizovací listině každoročně aktualizovány o pohyby majetku (nabytí a vyřazení) a technické zhodnocení. Aby nemusela být zřizovací listina neustále aktualizována, je možno použít odvolání na webové stránky zřizovatele, kde bude svěřený majetek uveřejněn a změny na majetku pravidelně zaznamenávány.

Do svého vlastnictví může PO nabýt pouze majetek potřebný k výkonu činnosti, pro kterou byla zřízena, a to:

- bezplatným převodem od svého zřizovatele,
- darem s předchozím písemným souhlasem zřizovatele,
- děděním s předchozím písemným souhlasem zřizovatele,
- jiným způsobem na základě rozhodnutí zřizovatele. [13]

Trvale nepotřebný majetek nabytý organizací bezúplatným převodem od svého zřizovatele musí organizace nejdříve přednostně nabídnout bezúplatně zřizovateli. Teprve poté a po písemném souhlasu zřizovatele může příspěvková organizace majetek převést do vlastnictví jiné osoby za podmínek zřizovatele.

Příspěvková organizace může bez souhlasu zřizovatele přijímat pouze neúčelové peněžní dary.

Hlavní a doplňkové činnosti

Vymezení hlavního účelu a předmětu činnosti patří mezi základní údaje zřizovací listiny. Jejich obsah a tím i dopad na činnost a hospodaření by měl zřizovatel uvážit ještě před zřízením PO, např., které příjmy jsou a které příjmy nejsou předmětem daně, zda bude PO vykonávat činnosti osvobozené od DPH či PO splní předepsané podmínky pro registraci a stane plátcem DPH.

Hlavní účel a předmět činnosti PO musí spadat do samostatné působnosti zřizovatele.

Pokud je hlavní účel či některá z činností PO upravena zákonem, měl by být zákon uveden ve zřizovací listině. Příkladem může být škola a školská zařízení a jejich vymezení zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Okruhy povolených doplňkových činností musí být konkrétně vyjmenovány ve zřizovací listině, popř. v dodatku ke zřizovací listině, a formulovány podle nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností, ve znění pozdějších předpisů. „Při rozhodování o povolených doplňkových činnostech je výhodné uvážit i tu skutečnost, že při živnostenském podnikání musí i příspěvková organizace naplnit veškeré předpisy upravující živnostenské podnikání a samozřejmě

splnit i všechny podmínky a nároky na podnikatele kladené. Včetně naplnění ustanovení o způsobilosti provozovny apod.“ [3, s. 36]

Doplňková činnost:

- musí navazovat na hlavní účel PO,
- musí být prováděna v rozsahu volné, nevyužité kapacity organizace,
- nesmí ohrozit plnění úkolů zajišťovaných v rámci hlavní činnosti,
- musí být sledována odděleně od hlavní činnosti.

Statutární orgán

Zřizovatel označí ve zřizovací listině PO statutární orgán a stanoví způsob, kterým tento statutární orgán vystupuje jménem organizace.

Obvykle bývá statutárním orgánem označena jedna osoba – ředitel/ředitelka, který je jmenován i odvoláván orgánem zřizovatele, zastupitelstvem či radou. Jmenovaná osoba musí být zapsána i do obchodního rejstříku.

Jmenování do funkce ředitele PO nemusí předcházet výběrové řízení. Pokud ovšem podmínky pro jmenování nejsou určeny jiným předpisem. Např. školský zákon v § 166 uvádí: „Ředitelem školské právnické osoby, ředitelem PO nebo vedoucím organizační složky státu nebo její součástí může být jmenován pouze ten, kdo splňuje předpoklady pro výkon činnosti ředitele školy nebo školského zařízení stanovené zvláštním právním předpisem. Ředitele školské právnické osoby zřizované ministerstvem, krajem, obcí nebo svazkem obcí, ředitele PO nebo vedoucího OS státu nebo její součástí jmenuje na vedoucí pracovní místo zřizovatel na základě jím vyhlášeného konkursního řízení na období 6 let.“ [15, §166]

3.2 Finanční hospodaření PO zřizované ÚSC

Finanční hospodaření příspěvkových organizací upravuje zákon MRP, kde se uvádí, že „PO hospodaří:

- s peněžními prostředky přijatými z rozpočtu svého zřizovatele,
- s prostředky svých fondů,
- s peněžními prostředky získanými vlastní činností,
- s peněžními dary od fyzických a právnických osob, včetně peněžních prostředků poskytnutých z Národního fondu a ze zahraničí,
- s dotací na úhradu provozních výdajů, které jsou nebo mají být kryty z rozpočtu Evropské unie, včetně stanoveného podílu státního rozpočtu na financování těchto výdajů (např. probíhající dotační program EU – peníze školám),
- s dotací na úhradu provozních výdajů podle mezinárodních smluv, na základě kterých jsou v České republice svěřeny peněžní prostředky z finančního mechanismu Evropského hospodářského prostoru, z finančního mechanismu Norska a programu švýcarsko-české spolupráce.“ [13, § 28]

Vlastní příjmy jsou příjmy získané vlastní činností. Příspěvkové organizace nejsou založeny za účelem podnikání a dosahování zisku, i přesto mohou získávat příjmy, a to jak z hlavní činnosti, pro kterou byly založeny, tak i z doplňkové činnosti. Tyto příjmy slouží k posílení rozpočtu organizace, případný zisk není rozdělen, nýbrž musí být použit pro další rozvoj neziskové organizace v rámci její hlavní činnosti. Výjimečně může zřizovatel povolit i jiné využití. [13]

Prostředky z rozpočtu svého zřizovatele jsou často pro PO největším zdrojem příjmů. Jedná se o příspěvek na provoz, který se používá na financování běžných, neinvestičních potřeb. Příspěvek na provoz poskytuje zřizovatel zpravidla v návaznosti na výkony nebo jiná kritéria. Bývá stanoven roční rozpočet, který může být v neprospěch příspěvkové organizace změněn zřizovatelem jen ze závažných důvodů. Zřizovatel může poskytnout PO také prostředky v podobě investiční dotace na financování zvýšených investičních výdajů, které jsou v zájmu zřizovatele.

Pravidla pro hospodaření s peněžními fondy příspěvkových organizací jsou upřesněna v kapitole 3.3.

Příspěvková organizace může mít i povinnost odvodovou, tzn., že jí zřizovatel může uložit odvod do svého rozpočtu v případě, že:

- plánované výnosy překračují plánované náklady příspěvkové organizace - tato situace nastává zřídka,
- investiční zdroje jsou větší, než je jejich potřeba – zřizovatel usoudí na základě plánovaných akcí, že organizace má více prostředků než potřebuje, či plánuje zrušení organizace a nařídí odvod do rozpočtu zřizovatele
- porušila rozpočtovou kázeň – k tomu dojde, pokud PO použije finanční prostředky v rozporu se stanoveným účelem nebo PO převede do svého peněžního fondu více prostředků, než stanoví zákon či zřizovatel, nebo PO použije prostředky svého peněžního fondu na jiný než stanovený účel, nebo PO použije provozní prostředky tam, kde měly být použity prostředky peněžního fondu, nebo PO překročí stanovený objem prostředků na platy, který nekryje ze svého fondu odměn. [13]

Příspěvková organizace může uzavírat smlouvy o půjčce nebo úvěru či pořizovat věci nákupem na splátky nebo smlouvou o nájmu s právem koupě jen s předchozím písemným souhlasem zřizovatele. Příspěvková organizace není oprávněna nakupovat akcie ani jiné cenné papíry a nesmí poskytovat dary jiným subjektům, kromě darů z FKSP pro své zaměstnance dle vyhlášky o FKSP.

3.3 Peněžní fondy PO

Příspěvková organizace ÚSC hospodaří s peněžními fondy, které tvoří a používá v souladu se zákonem MRP. Jsou to:

- rezervní fond,
- investiční fond,
- fond odměn,
- fond kulturních a sociálních potřeb.

Zůstatky peněžních fondů jsou po skončení roku převáděny do roku následujícího. [13]

Rezervní fond se tvoří přidělem ze zlepšeného výsledku hospodaření příspěvkové organizace po skončení roku na základě schválení jeho výše zřizovatelem, sníženého

o případné převody do fondu odměn. Zlepšený výsledek hospodaření příspěvkové organizace vzniká, pokud skutečné výnosy hospodaření spolu s přijatým příspěvkem na provoz jsou vyšší než provozní náklady. [13]

Zdrojem rezervního fondu mohou být též peněžní dary – účelové a neúčelové. Použití přijatého peněžního daru účelového je vázáno účelem uvedeným v darovací smlouvě. Účelový peněžní dar může být přijat až po schválení zřizovatelem.

„Rezervní fond používá příspěvková organizace:

- k dalšímu rozvoji své činnosti,
- k časovému překlenutí dočasného nesouladu mezi výnosy a náklady,
- k úhradě případných sankcí uložených za porušení rozpočtové kázně,
- k úhradě své ztráty za předchozí léta,
- k posílení svého investičního fondu se souhlasem zřizovatele.“ [13, § 30]

Investiční fond příspěvkové organizace slouží k financování investičních potřeb a k financování dalšího rozvoje PO. Investiční fond se tvoří z odpisů hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku na základě zřizovatelem schváleného odpisového plánu, dále z investičních dotací – příspěvků z rozpočtu zřizovatele, z investičních dotací ze státních fondů, jsou-li poskytnuty, z výnosů z prodeje svěřeného dlouhodobého hmotného majetku, pokud k tomu dá zřizovatel souhlas, nebo z prodeje vlastního majetku, z účelových investičních darů a příspěvků od jiných subjektů, z převodů z rezervního fondu ve výši povolené zřizovatelem. [13]

„Investiční fond příspěvkové organizace se používá:

- k financování investičních výdajů,
- k úhradě investičních úvěrů nebo půjček,
- k odvodu do rozpočtu zřizovatele, pokud takový odvod uložil,
- k posílení zdrojů určených na financování údržby a oprav majetku, který příspěvková organizace používá pro svou činnost.“ [13, § 31]

Fond odměn příspěvkové organizace je motivačním fondem. Zdrojem fondu odměn je příděl ze zlepšeného výsledku hospodaření příspěvkové organizace schválený zřizovatelem po skončení rozpočtového období. Může být tvořen maximálně do výše 80% zlepšeného výsledku hospodaření a zároveň nejvýše do 80% limitu mzdových prostředků PO.

Z fondu odměn se hradí odměny zaměstnancům. Přednostně však případné překročení prostředků na platy. [13]

Fond kulturních a sociálních potřeb (dále jen „FKSP“) je typem sociálního fondu. Tvorba a užití fondu se řídí vyhláškou MF ČR č. 114/2002 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb, ve znění pozdějších předpisů. Je tvořen základním přídělem ve výši 1% ročního objemu zaúčtovaných nákladů na platy a náhrady platů, případně na mzdy, náhrady mezd a odměny, včetně ostatních plnění za vykonávanou práci, a to zálohově na základě roční plánované výše. Vyúčtování je pak provedeno podle skutečnosti v rámci účetní závěrky. [13] [14]

„Fond kulturních a sociálních potřeb se používá k zabezpečování kulturních, sociálních a dalších potřeb a je určen zaměstnancům v pracovním poměru k PO, žákům středních odborných učilišť a učilišť, interním vědeckým aspirantům, důchodcům, kteří při svém prvním odchodu do starobního důchodu nebo invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně pracovali u PO, případně rodinným příslušníkům zaměstnanců a jiným fyzickým nebo právnickým osobám.“ [13, § 33]

V uvedené vyhlášce o FKSP nalezneme, na jaké konkrétní účely můžeme fond použít. Lze z něho například přispívat na stravování, dovolenou a rekreace, kulturu, tělovýchovu a vzdělávání, penzijní připojištění, lze poskytovat věcné nebo peněžní dary, půjčky na bytové účely, hradit nákup vitamínových prostředků či pořídit hmotný majetek sloužící kulturním a sociálním potřebám zaměstnanců. Každá PO si tvoří svoje zásady užití FKSP, ve kterých uvede, jaká plnění a v jaké výši mohou zaměstnanci a jejich rodinní příslušníci čerpat. [14]

4. Účtování vybraných účetních jednotek

4.1 Účetní reforma v oblasti veřejných financí

Z důvodu reformy účetnictví státu, jehož cílem je vytvoření podmínek pro efektivní zajištění správných, úplných a včasných informací o hospodářské situaci státu a příslušných účetních jednotek, došlo v nedávné době k mnoha legislativním úpravám.

Vznik účetnictví státu od 1.1.2010 byl schválen usnesením vlády č. 561/2007 ze dne 23.5.2007. Tímto byla oficiálně zahájena účetní reforma v oblasti veřejných financí. Pro vznik účetnictví státu bylo nutné vytvořit právní, technické a další podmínky pro fungování účetnictví státu. Samotné vytvoření pak znamená, že se stát stane konsolidující účetní jednotkou, tj. všechny podřízené účetní jednotky budou povinny předávat účetní záznamy ve stanovené struktuře, termínech a stanoveným způsobem.

Stát tak získá přehled o majetku, pohledávkách i závazcích, bude schopen operativního řízení a zvýší se důvěryhodnost účetních výkazů za Českou republiku vůči mezinárodním subjektům, včetně zahraničních investorů. Výstupy budou sloužit pro účely konsolidační, které umožní sestavení účetních výkazů za dílčí konsolidační celky a účetních výkazů za Českou republiku, a pro další účely, zejména statistické a kontrolní, které mají snížit administrativní zátěž účetních jednotek. [23]

Pro zavedení účetnictví státu bylo zapotřebí změnit zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, vydat novou prováděcí vyhlášku k zákonu o účetnictví pro vybrané účetní jednotky, technickou vyhlášku, konsolidační vyhlášku, inventarizační vyhlášku. Dále zabezpečit technicky, technologicky i organizačně předávání účetních záznamů od vybraných účetních jednotek do centrálního systému účetních informací státu (dále jen „CSÚIS“) a v neposlední řadě vypracovat potřebnou metodiku.

První sestavení konsolidovaných účetních výkazů za Českou republiku a za dílčí konsolidační celky státu bude provedeno za účetní období roku 2014.

4.2 Vybrané účetní jednotky

Vybrané účetní jednotky jsou specifikovány zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZU“), po poslední novelizaci ZU „jsou jimi:

- organizační složky státu,
- státní fondy podle rozpočtových pravidel,
- územní samosprávné celky,
- dobrovolné svazky obcí,
- Regionální rady regionů soudržnosti,
- příspěvkové organizace a
- zdravotní pojišťovny.“ [6, § 1]

Účetnictví vybraných účetních jednotek se v současné době řídí zejména:

- zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů,
- vyhláškou č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky, ve znění pozdějších předpisů,
- vyhláškou č. 383/2009 Sb., o účetních záznamech v technické formě vybraných účetních jednotek a jejich předávání do centrálního systému účetních informací státu a o požadavcích na technické a smíšené formy účetních záznamů (technická vyhláška o účetních záznamech), ve znění pozdějších předpisů,
- vyhláškou č. 270/2010 Sb., o inventarizaci majetku a závazků,
- vyhláškou č. 220/2013 Sb., o požadavcích na schvalování účetních závěrek některých vybraných účetních jednotek, která nabyla účinnosti 1. 8. 2013,
- Českými účetními standardy (dále jen „ČÚS“) pro některé vybrané účetní jednotky č. 701 – 710.

Legislativa se pro vybrané účetní jednotky od počátku reformy, tj. od 1.1.2010, neustále vyvíjí. Např. se začínalo pouze se čtyřmi ČÚS pro některé vybrané účetní jednotky, které byly průběžně novelizovány a doplňovány na současný stav. Účtovalo se podle citu, zkušeností a dřívějších znalostí. Vyhláška o inventarizaci majetku a závazků mohla být použita vybranou účetní jednotkou přiměřeně pro inventarizaci související s účetním

obdobím roku 2010, ustanovení této vyhlášky se však nepoužila pro inventarizace zahájené před 1. lednem 2011. I samotný ZU prošel několika novelizacemi.

4.3 Vedení účetnictví vybraných účetních jednotek

4.3.1 Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví

Rozsah a způsob vedení účetnictví stanovuje pro účetní jednotky v ČR zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon určuje, kdo se rozumí účetní jednotkou a na koho se zákon vztahuje, stanovuje požadavky na průkaznost účetnictví a podmínky zjišťování a předávání účetních záznamů pro potřeby státu.

„Zjišťováním účetních záznamů pro potřeby státu se rozumí soubor činností, které směřují ke shromažďování účetních záznamů od vybraných účetních jednotek a účetních jednotek, o kterých tak stanoví tento zákon nebo zvláštní právní předpis, v centrálním systému účetních informací státu a k sestavení účetních výkazů za Českou republiku.“ [6, § 1]

„Předmětem účetnictví je pro účetní jednotky podle ZU účtovat o stavu a pohybu majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv, dále o nákladech a výnosech a o výsledku hospodaření.“ [6, § 2]

Hlavní zásadou pro vedení účetnictví je dosažení věrného a poctivého obrazu předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky v sestavené účetní závěrce. [6] Aby mohla být tato zásada splněna, musí být:

- zaznamenány veškeré účetní případy v období, s nímž časově a věcně souvisí a v souladu s účetními metodami, tzv. akruální princip (zásada nezávislosti účetních období)
- správně oceněn majetek a závazky,
- po celé účetní období použit jeden postup odepisování a jeden způsob oceňování,
- dodržovány zvolené účetní metody a postupy účtování,
- dodržováno uspořádání a obsah položek účetní závěrky. [3]

Dalšími požadavky na vedení účetnictví účetních jednotek jsou:

- správnost (zákonnost) – účetnictví je správné, jestliže účetní jednotka jej vede tak, že to neodporuje ZU a ostatním právním předpisům ani neobchází jejich účel,
- úplnost – účetnictví je úplné, jestliže účetní jednotka zaúčtovala v účetním období v účetních knihách všechny účetní případy, které v něm měla zaúčtovat, a nejpozději do konce tohoto období sestavila úplnou účetní závěrku, vyhotovila výroční zprávu, o všech skutečnostech má veškeré účetní záznamy, a to přehledně uspořádané,
- průkaznost – účetnictví je průkazné, jestliže všechny účetní záznamy jsou průkazné a splňují požadavky ZU a účetní jednotka provedla inventarizaci,
- srozumitelnost – účetnictví je srozumitelné, jestliže umožňuje jednotlivě i v souvislosti spolehlivě a jednoznačně určit obsah účetních případů,
- trvanlivost účetních záznamů – účetnictví zaručuje trvanlivost účetních záznamů, jestliže je účetní jednotka schopna plnit povinnosti spojené s úschovou a zpracováním po celou dobu určenou zákonem. [6]

Vybrané účetní jednotky:

- vedou účetnictví v plném rozsahu (pouze PO, které nejsou konsolidovanou účetní jednotkou podle ZU, na základě rozhodnutí svého zřizovatele mohou vést účetnictví ve zjednodušeném rozsahu, na tyto organizace se vztahují upravená pravidla vedení účetnictví),
- účtují v deníku, kde jsou účetní zápisy uspořádány z hlediska časového, a v hlavní knize, kde jsou účetní zápisy uspořádány z hlediska věcného a zahrnují syntetické účty podle účtového rozvrhu. Dále je vyhotovována kniha analytických účtů a kniha podrozvahových účtů,
- na základě směrné účetní osnovy sestavují vlastní účtový rozvrh, který je možno v průběhu roku doplňovat,
- sestavují účetní závěrku, kterou tvoří:
 - a) rozvaha (bilanci),
 - b) výkaz zisku a ztráty,
 - c) příloha, která vysvětluje a doplňuje informace z rozvahy a výkazu zisku a ztráty,

- d) přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu vždy, pokud k rozvahovému dni a za bezprostředně předcházející účetní období splní dvě kritéria uvedená v §20 odst. 1 písm. a) bodech 1 a 2 ZU - aktiva celkem jsou vyšší než 40 000 000 Kč a roční úhrn čistého obratu je vyšší než 80 000 000 Kč. [6]

„Účetní závěrka musí podle §18 ZU obsahovat:

- jméno a příjmení, obchodní firmu nebo název účetní jednotky,
- identifikační číslo osoby, pokud je účetní jednotce přiděleno,
- právní formu účetní jednotky,
- předmět podnikání nebo jiné činnosti, případně účel, pro který byla zřízena,
- rozvahový den nebo jiný okamžik, k němuž se účetní závěrka sestavuje,
- okamžik sestavení účetní závěrky.“ [6, § 18]

Účetní jednotky sestavují řádnou účetní závěrku k poslednímu dni účetního období, v ostatních případech sestavují mimořádnou účetní závěrku. Vyžadují-li to zvláštní právní předpisy, sestavují v průběhu účetního období či k jinému okamžiku než ke konci rozvahového dne mezitímní účetní závěrku. [6]

„Účetní jednotky jsou povinny dodržovat při vedení účetnictví zejména směrnou účtovou osnovu, uspořádání a označování položek účetní závěrky a konsolidované účetní závěrky, obsahové vymezení těchto závěrek, účetní metody, podmínky předávání a přebírání účetních záznamů a ostatní podmínky vedení účetnictví stanovené prováděcími právními předpisy.“ [6, § 4]

4.3.2 Vyhláška č. 410/2009

Pro některé vybrané účetní jednotky byl vydán prováděcí předpis – vyhláška č. 410/2009, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky, ve znění pozdějších předpisů. Tato vyhláška naplňuje zákon o účetnictví.

Z důvodu jednotnosti zasilání účetních záznamů do CSÚIS zrušila vyhláška např. sestavování účetní závěrky v tisících Kč a zavedla sestavování v Kč s přesností na dvě desetinná místa, zavádí nové pojmy jako „transfer“ místo dosavadního pojmu „dotace“,

obsahuje některé účetní metody jako např.:

- vymezení nákladů na pořízení různých druhů majetku,
- postup tvorby a použití opravných položek majetku,
- postup tvorby a použití rezerv,
- metodu časového rozlišení.

V příloze vyhlášky nalezneme závazné vzory jednotlivých částí účetní závěrky i závaznou směrnou účtovou osnovu.

Rozvaha je založena na bilančním principu – zachycuje majetek organizace ze dvou hledisek, z hlediska konkrétní formy majetku na straně aktiv a z hlediska zdrojů financování majetku na straně pasiv. U jednotlivých položek aktiv se sleduje:

- Brutto, tj. ocenění k okamžiku sestavení účetní závěrky,
- Korekce, tj. informace o výši oprávek a opravných položek k dané položce,
- Netto, tj. stav dané položky upravený o korekce,
- Netto minulé období, tj. informace o stavu položky k rozvahovému dni bezprostředně předcházejícího účetního období. [18]

Výkaz zisku a ztráty porovnává náklady a výnosy a vykazuje výsledek hospodaření před zdaněním a po zdanění za účetní jednotku k okamžiku sestavení mezitímní účetní závěrky nebo k rozvahovému dni, a to:

- a) za běžné účetní období ve dvou sloupcích
 1. za hlavní činnost účetní jednotky a
 2. za hospodářskou činnost účetní jednotky,
- b) za minulé období ve dvou sloupcích
 1. za hlavní činnost účetní jednotky a
 2. za hospodářskou činnost účetní jednotky.

„Položka „Výsledek hospodaření běžného účetního období“ uvedená ve výkazu zisku a ztráty se musí rovnat položce „Výsledek hospodaření běžného účetního období“ uvedené v rozvaze.“ [18, § 5]

Přehled o peněžních tocích rozepisuje vybrané položky aktiv a pasiv a podává informace o přírůstcích a úbytcích peněžních prostředků za běžné účetní období. [18]

„Zobrazuje stav peněžních prostředků účetní jednotky k počátku účetního období, jejich zdroje, položky, na něž byly v průběhu účetního období vynaloženy, a zůstatek

k okamžiku sestavení mezitímní účetní závěrky nebo k rozvahovému dni účetního období.“ [18, § 43]

Přehled o změnách vlastního kapitálu je rozpisem položky „Vlastní kapitál“ z rozvahy. Zobrazuje stav vlastního kapitálu účetní jednotky a jeho jednotlivých složek k rozvahovému dni minulého účetního období, jeho zvýšení a snížení v průběhu účetního období a stav v okamžiku sestavení mezitímní účetní závěrky nebo k rozvahovému dni účetního období. Skládá se z položek:

- jmění účetní jednotky a upravující položky,
- fondy účetní jednotky,
- výsledek hospodaření. [18]

„**Příloha** vysvětluje a doplňuje informace obsažené v ostatních částech účetní závěrky.“ [18, § 8] Obsahuje odvolávky na daný paragraf zákona o účetnictví či vyhlášky, odvolávky na označení dané položky příslušné části účetní závěrky, číselného vyjádření hodnoty a vysvětlujícího komentáře. Součástí jsou také informace o podrozvahových účtech a peněžních fondech příspěvkových organizací.

4.3.3 Další platné předpisy pro vedení účetnictví

České účetní standardy

S platností od 1.1.2010 byly vydány České účetní standardy pro některé vybrané účetní jednotky, které vedou účetnictví podle vyhlášky č. 410/2009 Sb.

- ČÚS č. 701 Účty a zásady účtování na účtech,
- ČÚS č. 702 Otevírání a uzavírání účetních knih (přílohu tvoří i vzor převodového můstku k 1.1.2010),
- ČÚS č. 703 Transfery,
- ČÚS č. 704 Fondy účetní jednotky.

V současné době jsou tyto standardy již novelizovány a rozšířeny o další:

- ČÚS č. 705 Rezervy,
- ČÚS č. 706 Opravné položky a vyřazení pohledávek,
- ČÚS č. 707 Zásoby,
- ČÚS č. 708 Odepisování dlouhodobého majetku,

- ČÚS č. 709 Vlastní zdroje,
- ČÚS č. 710 Dlouhodobý nehmotný majetek a dlouhodobý hmotný majetek.

Obsahem ČÚS jsou postupy účtování a popis účetních metod za účelem docílení souladu při používání účetních metod účetními jednotkami. Vybrané účetní jednotky musí postupovat podle standardů vždy a nesmí se od nich odchýlit.

Vyhláška č. 270/2010 Sb., o inventarizaci majetku a závazků splňuje §29 odst. 4 ZU a stanovuje požadavky na organizační zajištění a způsob provedení inventarizace majetku a závazků u vybraných účetních jednotek, včetně bližších podmínek inventarizace jiných aktiv a jiných pasiv. [19]

Úkolem inventarizace je zjištění skutečného stavu majetku fyzickou inventurou a skutečného stavu pohledávek a závazků a majetku, u kterého nelze vizuálně zjistit fyzickou existenci, inventurou dokladovou. [19]

Inventura je prováděna na základě organizací sestaveného plánu inventur, výstupy jsou inventurní soupisy, dodatečné inventurní soupisy, inventurní zápisy, inventurní závěry a vyhotovení dalších souvisejících účetních záznamů. [19]

Teprve po dokončení inventarizace, včetně vypořádání inventarizačních rozdílů, může organizace přistoupit k uzavírání účtů a vyhotovení účetní závěrky za dané účetní období.

Vyhláška č. 220/2013 Sb., o požadavcích na schvalování účetních závěrek některých vybraných účetních jednotek, stanovuje požadavky na schvalování účetních závěrek sestavovaných k rozvahovému dni, a způsob poskytování součinnosti zúčastněných osob. [20]

Dotčenou účetní jednotkou jsou pro účely této vyhlášky účetní jednotky, které jsou organizačními složkami státu, státními fondy, územními samosprávnými celky, dobrovolnými svazky obcí, Regionálními radami regionů soudržnosti nebo příspěvkovými organizacemi. Dotčená účetní jednotka, jejíž účetní závěrka podléhá schvalování, musí se schvalujícím orgánem spolupracovat, aby byly zajištěny podmínky ke schválení. [20]

Schvalující orgán posuzuje, zda je dodržen věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situaci účetní jednotky. Poté může schválit či neschválit účetní závěrku, vždy však pohlíží na účetní závěrku jako celek. [20]

Schválením účetní závěrky se rozumí i schválení výsledku hospodaření účetní jednotky a jeho rozdělení. [20]

Vyhláška nabyla účinnosti dnem 1.8.2013. Poprvé se ustanovení této vyhlášky použilo při schvalování účetní závěrky za účetní období roku 2012, a to v prodlouženém termínu nejpozději do 30.9.2013.

Schvalujícím orgánem pro příspěvkovou organizaci je její zřizovatel.

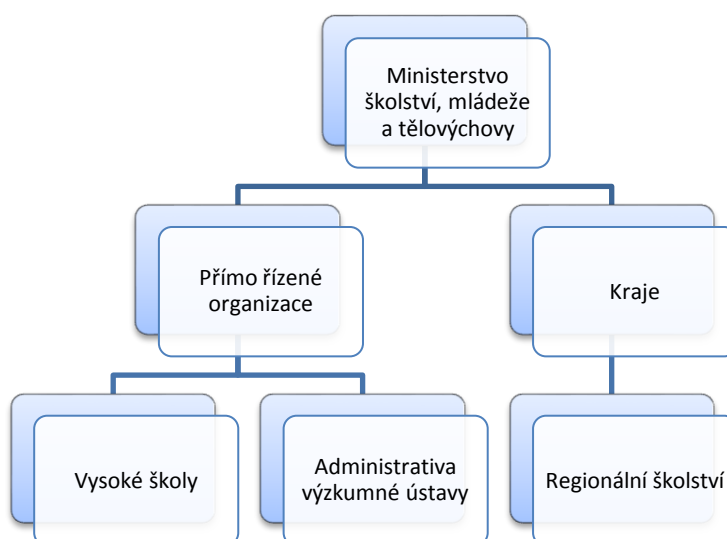
Vyhláška č. 383/2009 Sb., o účetních záznamech v technické formě vybraných účetních jednotek a jejich předávání do centrálního systému účetních informací státu a o požadavcích na technické a smíšené formy účetních záznamů (technická vyhláška o účetních záznamech), ve znění pozdějších předpisů určuje technická pravidla, rozsah, způsob a termíny pro přenos účetních záznamů do CSÚIS. Dále uvádí za jakých podmínek a které vybrané účetní jednotky sestavují výkaz Pomocný analytický přehled. [17]

Za příspěvkovou organizaci zřizovanou ÚSC předává účetní závěrku do CSÚIS zřizovatel.

5. Školství

Za důležité odvětví veřejného sektoru můžeme považovat školství. Každý stát má svoji vzdělávací politiku a skoro každý stát zabezpečuje pro své občany bezplatné základní vzdělání. V různých zemích jsou částky výdajů na vzdělání různé, souvisí s ekonomickou situací i s historickým vývojem dané země. Na úrovni škol závisí nejen hospodářský, ale také sociální a kulturní rozvoj země. Kvalita vzdělávání ve školských zařízeních je pak ovlivněna dostatkem finančních a jiných prostředků provozovatele školního zařízení.

Obrázek 1: Struktura školství v ČR (rok 2012)

Zdroj: vlastní zpracování, 2013, dle [5]

V České republice rozlišujeme školství z hlediska správy:

- přímo řízené školství, patří sem převážně vysoké školy veřejné, státní a soukromé,
- regionální školství (RgŠ), sem patří všechny školy kromě škol vysokých,
- ostatní přímo řízené organizace, např. Česká školní inspekce, Výzkumný ústav pedagogický, Výzkumný ústav odborného školství. [5]

V následující tabulce č. 1 je uveden přehled skutečných celkových výdajů kapitoly 333 Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“) v časové řadě 5 let.

Tabulka 1: Přehled celkových výdajů kapitoly 333 (v tis. Kč)

Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Celkové výdaje kapitoly 333	119 382 698	127 649 597	124 266 208	138 959 091	138 184 481

Zdroj: vlastní zpracování, 2013, dle [22]

Vzdělávání můžeme také dělit podle **Mezinárodní standardní klasifikace vzdělávání**, tzv. ISCED (International Standard Classification of Education). Ta byla vypracována a vydána již v roce 1976 především pro statistické účely a pro porovnávání školního vzdělávání v různých zemích. Přináší rozdělení úrovní vzdělávání. Podle této klasifikace rozlišujeme:

- ISCED 0 – preprimární vzdělávání (bez vzdělání),
- ISCED 1 – primární vzdělávání,
- ISCED 2 – nižší sekundární vzdělávání,
- ISCED 3 – vyšší sekundární vzdělávání,
- ISCED 4 – postsekundární vzdělávání nižší než terciární,
- ISCED 5 – první stupeň terciárního vzdělávání,
- ISCED 6 – druhý stupeň terciárního vzdělávání. [24]

5.1 Regionální školství

Regionální školství (dále jen „RgŠ“) zahrnuje tyto školy a školská zařízení působící v regionu, nejčastěji v jednom kraji: mateřské školy a předškolní zařízení, základní školy včetně nižších ročníků gymnázií, speciální školy, gymnázia, střední odborné školy, střední odborná učiliště a integrované střední školy, vyšší odborné školy, školy a školská zařízení poskytující základní umělecké, zájmové a jazykové vzdělávání.

Do regionálního školství patří školy a školská zařízení veřejné, soukromé a církevní. Veřejné jsou zřizované obcemi, svazky obcí a kraji, soukromé soukromými fyzickými či právnickými osobami a církevní založené církvemi a náboženskými společnostmi.

Na základě školského zákona je pro RgŠ zpracováván **dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky**. Poslední vydaný dlouhodobý záměr je již čtvrtým v pořadí a je platný pro roky 2011-2015. Dlouhodobý záměr se zaměřuje na rozvoj společnosti a vzdělávání, strategii rozvoje regionálního vzdělávání a financování regionálního školství.

Základním principem je zvýšení kvality a efektivity ve vzdělávání a zároveň konkurenceschopnosti naší republiky. Klade důraz i na podporu odborného vzdělávání a podporu pedagogickým pracovníkům.

Problémem v RgŠ je například odchod žáků s lepšími studijními výsledky ze základních škol na víceletá gymnázia, klesající trend v hodnocení čtenářské, matematické a všeobecné gramotnosti, individuální školní programy na základních školách (zvláště pak při stěhování žáků), či uplatnitelnost čerstvých absolventů na trhu práce. Dlouhodobý záměr se mimo jiné zabývá i zvyšováním úrovně žáků a učitelů v oblasti informační gramotnosti, hlavně v začlenění technologií do výuky, podporuje vzdělávání učitelů, zdravé školní stravování apod. [21]

5.2 Zřizování a správa RgŠ

Školy a školská zařízení jsou zřizovány i zrušovány podle školského zákona č. 561/2004 Sb. Tento zákon upravuje předškolní, základní, střední, vyšší odborné a některé jiné vzdělávání ve školách a školských zařízeních a stanovuje podmínky, za kterých se vzdělávání a výchova uskutečňuje a vymezuje práva a povinnosti fyzických a právnických osob při vzdělávání a stanovuje působnost orgánů vykonávajících státní správu a samosprávu ve školství. Kromě jiného je v něm zaručeno i bezplatné základní a střední vzdělávání občanů České republiky. [15]

Na státní správě RgŠ v regionu se podílí a o hospodaření s finančními prostředky rozhodují obce, odbory školství krajských úřadů, MŠMT, Česká školní inspekce, Školské rady, ředitelé škol a ředitelé předškolních a školských zařízení. [5]

Obec a svazek obcí zřizuje, spravuje i zrušuje školy a školská zařízení jim sloužící. Zajišťuje podmínky pro plnění povinné školní docházky a podmínky pro předškolní vzdělávání v posledním roce před zahájením povinné školní docházky pro děti s místem

trvalého pobytu na jejím území. Zabezpečuje stravování dětí navštěvujících předškolní zařízení a základní školy, které obec zřizuje. [15] [5]

Odbor školství krajského úřadu (dále jen „OŠ KÚ“) řídí školství v rámci kraje, mimo škol vysokých. Krajský úřad zřizuje a zrušuje:

- mateřské, základní, střední školy a školská zařízení pro děti a žáky se zdravotním postižením,
- základní školy speciální,
- základní umělecké školy,
- školská výchovná, účelová i poradenská zařízení,
- střední a vyšší odborné školy,
- odborná učiliště,
- jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky,
- dětské domovy a jiné.

OŠ KÚ přiděluje finanční prostředky ze státního rozpočtu všem školám a školským zařízením zřizovaným krajem, obcemi a svazky obcí v daném regionu. Jedná se hlavně o přímé dotace určené:

- na mzdy pedagogických a nepedagogických pracovníků,
- zákonné odvody,
- ostatní neinvestiční výdaje (dále jen „ONIV“).

Přes krajské úřady směřují i prostředky na vyhlášené rozvojové a dotační programy MŠMT. Přidělené prostředky podléhají finančnímu vypořádání, musí být použity na vymezený účel a nespotřebované prostředky v daném roce musí být vráceny.

Církevní školy získávají finanční prostředky přímo od Ministerstva školství, mládeže a sportu. Rozpis rozpočtu pro soukromé školství vychází se zvláštního zákona a krajský úřad poskytuje průběžně finanční prostředky dle smluv uzavřených v rámci tohoto zákona.

MŠMT řídí výkon státní správy ve školství, odpovídá za stav, koncepci a rozvoj vzdělávací soustavy. Vytváří podmínky pro výkon ústavní a ochranné výchovy, preventivně výchovné péče a další vzdělávání pedagogických pracovníků. [5]

Ministerstvo vede rejstřík škol a školských zařízení podle §143 školského zákona. Základní evidenci organizací regionálního školství přebírá od krajských úřadů a doplňuje ji o organizace zřizované ministerstvem a registrovanými církvemi nebo náboženskými společnostmi. Takto doplněný rejstřík obsahuje všechny školy a školská zařízení všech zřizovatelů.

Finanční prostředky ze státního rozpočtu jsou poskytovány pouze školám a školským zařízením, která jsou zapsána v rejstříku škol a školských zařízení.

5.3 Financování RgŠ

Základními zdroji financování školství jsou prostředky ze státního rozpočtu přidělené kapitole 333 Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a příspěvky od obcí a měst na provoz různých předškolních zařízení, školních jídelen, mateřských a základních škol.

Územní samosprávné celky zřizují školy a školská zařízení jako školské právnické osoby nebo příspěvkové organizace. Musí se řídit zákony a vyhláškami o hospodaření s rozpočtovými prostředky státního rozpočtu České republiky. Mohou vykonávat hospodářskou činnost, pokud není vykonávána na úkor poslání a úkolů organizace.

Školskou právnickou osobou rozumíme právnickou osobu zřízenou podle školského zákona, jejíž hlavní činností je poskytování vzdělávání podle tohoto zákona. Vzniká dnem zápisu do rejstříku školských právnických osob. Hospodaření školské právnické osoby upravuje školský zákon.

Finanční prostředky jsou školám poskytovány podle počtu žáků a podle nákladnosti poskytovaného vzdělání při dodržování zásad spravedlnosti, průhlednosti, objektivnosti, demokratičnosti a hospodárnosti. Regionální školství je financováno z více zdrojů:

- ze státního rozpočtu,
- od svého zřizovatele,
- ze své vlastní a doplňkové činnosti,
- z fondů organizace,
- z ostatních zdrojů jako jsou dary, programy Evropské unie, plnění pojišťoven apod.

5.3.1 Prostředky ze státního rozpočtu

Princip financování RgŠ ze státního rozpočtu vychází ze školského zákona. Je založen na kombinaci výkonového a programového financování.

Výkonové financování

Rozpis finančních prostředků v RgŠ je prováděn normativní metodou, tj. podle průměrných neinvestičních výdajů připadajících na jednotku výkonu – na jednoho žáka nebo studenta vzdělávaného, stravovaného či ubytovaného.

Na úrovni MŠMT jsou použity **normativy republikové**. Každý rok vydává MŠMT principy rozpisu rozpočtu a rozpis rozpočtu přímých výdajů RgŠ územních samosprávných celků, kterými se stanovuje výše republikových normativů v rozdělení do 5 pásem podle věku dětí, žáků a studentů. Při jejich tvorbě se vychází ze základních normativních ukazatelů, tj. z počtu žáků na 1 plný úvazek pedagoga – Np, počtu žáků na 1 plný úvazek nepedagogického zaměstnance – No, variabilních ostatních NIV na jednu třídu – ONIV, fixních ostatních NIV na jednu třídu. [5]

ONIV představují výdaje na učební pomůcky, školní potřeby a učebnice poskytované bezplatně, výdaje na další vzdělávání pedagogických pracovníků, náklady vyplývající z pracovněprávních vztahů a na činnosti, které přímo souvisejí s rozvojem škol a kvalitou vzdělávání. [15]

Republikové normativy slouží k rozpisu finančních prostředků státního rozpočtu na jednotlivé kraje, jejich součástí je:

- objem přímých neinvestičních výdajů poskytovaných ze státního rozpočtu ve členění na mzdové prostředky, zákonné odvody a ostatní neinvestiční výdaje,
- limit počtu zaměstnanců připadajících na 1 000 dětí, žáků nebo studentů v dané věkové kategorii.

Krajské (místní) normativy stanovuje krajský úřad ve struktuře závazných ukazatelů daných republikovými normativy. Při jejich tvorbě zohledňuje odbor školství krajského úřadu místní podmínky. Důvodem k navýšení normativů pro školu může být např. existence školní jídelny, internátu, domova mládeže, zdravotního postižení žáků. „Jednotkou výkonu je dítě, žák, student, ubytovaný, stravovaný, lůžko, třída, studijní

skupina, oddělení nebo jiná jednotka. Součástí krajských normativů jsou příplatky na speciální vzdělávací potřeby dětí, žáků a studentů.“ [15, §161]

Při stanovení krajských normativů vychází krajský úřad podle školského zákona z dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v kraji, z rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické nebo přímé pedagogicko-psychologické činnosti, z naplněnosti tříd.

Pomocí místních normativů rozepisuje OŠ KÚ rozpočet tzv. přímých výdajů ve školství pro všechny školské organizace vždy na příslušný kalendářní rok. Jedná se o závazné ukazatele, které mohou být v neprospěch organizace upraveny jen ve výjimečných případech.

Programové financování

Kromě přímých dotací přidělených kapitolou 333 na přímé výdaje ve školství jsou organizacím poskytovány finanční prostředky na rozvojové programy vyhlášené MŠMT. Programy doplňují výkonové financování a umožňují řešit takové aspekty vzdělávání a školských služeb, jejichž promítnutí do normativů není možné, nebo by nebylo účelné. [21]

Pro tyto programy jsou vždy stanoveny podmínky čerpání a pro koho jsou určeny, např. pro základní školy, pro první ročníky základních škol, pro střední školy apod. Podléhají finančnímu vypořádání, zpravidla ročnímu, v případě dlouhodobějšího programu po jeho ukončení.

Programové financování představuje ekonomicky účelnou přeměnu vynaložených zdrojů na konkrétní cíle a přináší odpovědi na otázky typu: jaké cíle byly realizovány, co bylo účelem dané alokace, proč byly dané aktivity realizovány. [2]

5.3.2 Prostředky od zřizovatele

Zřizovatelem regionálního školství ÚSC jsou obce a kraje. Ty ze svých rozpočtů financují provoz zřizovaných příspěvkových organizací, tzn. i škol a školských zařízení. Prostředky jsou určeny na financování běžných provozních výdajů jako energií, údržbářských prací, materiálu, služeb, odpisů investičního majetku, cestovného, ONIV, na které není dostatek prostředků z přímé dotace MŠMT.

Výše příspěvku na provoz je stanovena jako závazný ukazatel a může být upravena v neprospěch organizace jen ve výjimečných případech. Pokud škola prostředky nespotřebuje, jedná se o zlepšený výsledek hospodaření, který po schválení zřizovatelem může být rozdělen do fondu rezervního a fondu odměn organizace v souladu s MRP.

Dále může zřizovatel přidělit na základě investičních záměrů i investiční příspěvek či v průběhu roku posílit příspěvek na provoz. Může přispívat i na další neinvestiční výdaje jinak hrazené ze státního rozpočtu.

6. Základní škola internátní, Blovice, 5. května 621

6.1 Představení organizace

Případová studie o postavení a hospodaření příspěvkových organizací zřizovaných územními samosprávnými celky bude provedena na vybrané příspěvkové organizaci, kterou je Základní škola internátní, Blovice, 5. května 621.

6.1.1 Zřizovací listina

Základním dokumentem, který řídí činnost organizace, je zřizovací listina vydaná dne 30. listopadu 2001 Plzeňským krajem a její dodatky.

Jedná se o příspěvkovou organizaci, která ke dni 1. října 2001 přešla do působnosti Plzeňského kraje na základě rozhodnutí MŠMT České republiky č. j. 24 309/2001-14 ze dne 25. září 2001 a usnesení Zastupitelstva Plzeňského kraje č. 70/01 ze dne 23. října 2001.

Název příspěvkové organizace: Základní škola internátní, Blovice, 5. května 621

Sídlo příspěvkové organizace: 5. května 621, 336 01 Blovice

IČO příspěvkové organizace: 49180886

Zřizovatel: Plzeňský kraj, Škroupova 18, 301 00 Plzeň

Příspěvková organizace vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů plynoucí.

Statutárním orgánem organizace je ředitel, kterého jmenuje a odvolává Rada Plzeňského kraje. Ředitel jedná jménem organizace samostatně a podepisuje za organizaci tak, že k jejímu napsanému nebo tištěnému názvu připojí svůj vlastnoruční podpis.

Hlavní účel a předmět činnosti je s účinností od 1. ledna 2011 dodatkem č. 5 ke zřizovací listině vymezen zněním § 36 až 56, § 111, § 117 a § 119 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a příslušnými prováděcími

právními předpisy a mění se následovně - právnická osoba vykonává činnost těchto škol a školských zařízení:

- základní škola,
- přípravný stupeň základní školy speciální,
- školní klub,
- internát,
- školní jídelna.

Dodatkem č. 3 ke zřizovací listině s účinností od 1. října 2009 je dáno, že organizace hospodaří s majetkem v souladu s ustanovením § 27 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Byl jí předán k hospodaření majetek, který jí byl dosud svěřen do správy k vlastnímu hospodářskému využití, tzv. svěřený majetek. Jeho rozsah je nedílnou součástí zřizovací listiny, která je každoročně aktualizována na základě inventarizace ve smyslu zákona o účetnictví. Tento dodatek obsahuje i vymezení majetkových práv organizace v souladu se zákonem č. 250/2000 Sb., a dalšími předpisy souvisejícími s finančním hospodařením příspěvkových organizací.

S majetkem Plzeňského kraje hospodaří organizace jako s majetkem vlastním. Předchozímu písemnému souhlasu zřizovatele podléhají tyto právní úkony:

- nabývání a převod věcí nemovitých,
- nabývání a převod věcí movitých v souladu s podmínkami uvedenými v platné směrnici Rady Plzeňského kraje,
- uzavírání smluv o půjčce nebo úvěru,
- bezúplatné postoupení, prominutí či vzdání se práva, pokud se týká svěřeného majetku a pohledávek se svěřeným majetkem spojených,
- pořizování věcí nákupem na splátky nebo smlouvou o koupi najaté věci (leasing),
- změna funkčního charakteru nemovitostí a stavební úpravy přesahující úroveň běžné údržby,
- nájmy nemovitostí nebo jejich součástí na dobu delší jednoho roku.

Organizace může nabývat do svého vlastnictví účelově neurčené peněžní dary.

Dodatkem č. 8 ke zřizovací listině byl změněn rozsah svěřeného majetku, který je s účinností od 1. dubna 2013 vymezen inventarizací provedenou ke dni sestavení účetní závěrky ve smyslu zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, která je k dispozici v elektronické podobě u zřizovatele odboru.

Doplňková činnost organizace je vymezena dodatkem č. 1 ke zřizovací listině s účinností od 1. ledna 2005. Předmětem je hostinská činnost, která bude prováděna v rozsahu volné (nevyužité) kapacity organizace tak, aby neohrozila plnění úkolů zajišťovaných v rámci hlavní činnosti.

Organizace byla zřízena na dobu neurčitou.

6.1.2 Rejstřík škol a školských zařízení

Datum zapsání školy do rejstříku: 1.1.2005

Datum zahájení činnosti: 27.6.1996

Ředitelka: Mgr. Jana Tolarová

Resortní identifikátor (RED IZO): 600023010

Právní forma byla zřízena na dobu neurčitou.

Právní forma: příspěvková organizace

Zřizovatel: Plzeňský kraj, Škroupova 18, 301 00 Plzeň

Tabulka 2: Kapacita jednotlivých zařízení

Název zařízení	IZO	Kapacita
Základní škola	102276081	118 žáků
Internát	110020847	31 lůžek
Školní jídelna	110020839	80 stravovaných
Školní klub	181024195	neuvádí se

Zdroj: vlastní zpracování, 2013, dle interních zdrojů

6.1.3 Výroční zpráva

Školu v současné době navštěvují žáci převážně s lehčím mentálním postižením, v menším zastoupení i žáci se středně těžkým, těžkým i hlubokým postižením. Škola může vzdělávat žáky s kombinovanými vadami a autismem. Převážná část pedagogů má vystudovanou speciální pedagogiku, znají tudíž speciální metody práce s postiženými žáky. V případě potřeby škola zajišťuje pro postižené žáky asistenta pedagoga.

V průběhu celého školního roku dochází k pohybu žáků, který je způsoben stěhováním rodin. Přehled o žácích navštěvujících školu přináší tabulka č. 3.

Tabulka 3: Počet žáků školy v letech 2008-2012

Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Počet žáků	80	83	83	89	81

Zdroj: vlastní zpracování, 2013, dle interních zdrojů

Budova školy je velmi stará, i přesto je udržována v dobrém stavu. V posledních letech byla vyměněna okna v celé budově, postupně jsou opravovány střechy jednotlivých částí členité budovy, rekonstrukcí prošla kotelna i sociální zařízení.

Učitelé a žáci mají k dispozici cvičnou kuchyňku, počítačovou učebnu, dílnu a školní pozemek. Vnitřní prostory jsou omezené, a proto jsou k výuce využívány i klubovny internátu. V areálu školy se nachází stůl na stolní tenis a menší hřiště s košem na košíkovou. Škola nemá vlastní tělocvičnu, pro výuku tělesné výchovy používá tělocvičnu Gymnázia, Blovice, dále využívá plavecký bazén místní základní školy. V rámci finančních možností zajišťuje vybavení učeben potřebnými učebními pomůckami.

Škola má velkou spádovou oblast, žákům ze vzdálených obcí je umožněno ubytování na internátě. V roce 2012 zde bylo ubytováno 13 žáků, kteří byli rozděleni do dvou výchovných skupin. Činnost skupin je zaměřena na individuální péči a odpovídající metody a formy práce.

Školní klub je v provozu od 1. února 2011, v roce 2012 ho využívalo 21 žáků. Jeho činnost je zaměřena na různé zájmové aktivity, cílem je smysluplné využití volného času žáků a rozvoj jejich dovedností.

Mimo hlavní činnost nevykazuje organizace žádnou hospodářskou činnost. Zabezpečuje ubytování pro vlastní žáky a stravování pro vlastní žáky a vlastní zaměstnance, vše v rámci hlavní činnosti.

6.2 Vedení účetnictví

Organizace vede účetnictví v plném rozsahu a řídí se platnými předpisy – viz kapitoly 4.2 a 4.3. Dále musí dodržovat schválenou zřizovací listinu, platné směrnice a usnesení Rady a Zastupitelstva Plzeňského kraje.

Ke konci I., II. a III. čtvrtletí je vyhotovována mezitímní účetní závěrka, ke konci roku řádná účetní závěrka. Pokyny k nim vydává zřizovatel, konkrétně vedoucí odboru školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Plzeňského kraje. Pokynem jsou dány požadavky na předložení účetních výkazů, např. rozsah, formát, termín a způsob předání.

Zřizovatelem jsou požadovány ke konci účetního období tyto výkazy:

- rozvaha,
- výkaz zisku a ztráty,
- příloha od roku 2010 podle obsahového vymezení v § 45 vyhlášky č. 410/2009 Sb. a přílohy č. 5 a) – h), pro účetní období roku 2012 přibyly nové části přílohy i), j) a k),
- resortní výkaz výnosů a nákladů (pro školské PO v působnosti KÚ PK).

Organizace patří mezi vybrané účetní jednotky, které z důvodu nesplnění předepsaných kritérií uvedených v ZU § 20 odst. 1 písm. a) bodech 1 a 2 (viz kapitola 4.3.1), nemusí předkládat jinak povinné výkazy: Přehled o peněžních tocích a Přehled o změnách vlastního kapitálu.

Organizace nesplňuje ani podmínky pro účetní jednotky, které předávají účetní záznamy podle § 3a vyhlášky č. 383/2009 Sb., a tudíž nepředkládá Pomocný analytický přehled.

Resortní výkaz výnosů a nákladů (pro školské PO v působnosti KÚ PK)

Tento výkaz je specifický. K sestavení resortního výkazu výnosů a nákladů je nutné používat při účtování jednotné třídění příjmů a výdajů dané vyhláškou č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů. Rozpočtová skladba obsahuje třídění podle různých hledisek. U zvolené organizace nalezneme:

- A. třídění odpovědnostní – jedná se o třídění podle kapitoly státního rozpočtu, Ministerstvu školství, mládeže a sportu je přiděleno trojmístné číslo 333. Setkáváme se s ním při přidělování přímých dotací MŠMT, kde tvoří první tři místa pětimístného účelového znaku,
- B. třídění druhové – jedná se o třídění příjmů a výdajů na rozpočtové položky, čísla položek jsou čtyřmístná, v příloze vyhlášky je k číslu položky uveden název a náplň položky,
např. položka 5011 má název – platy zaměstnanců v pracovním poměru, a náplň – včetně odměn zahrnovaných do prostředků na platy.
Účtový rozvrh organizace je sestaven na základě závazné směrné účtové osnovy v souladu s používaným programem a na základě těchto položek.
- C. třídění odvětvové – kde se odvětvím rozumí druh činnosti, z které plynou příjmy a na kterou se výdaje vynakládají. Základní škole internátní byl přidělen paragraf 3114 pro Speciální základní školy, mezi které patří základní školy speciální, základní školy samostatně zřízené pro žáky se zdravotním postižením a základní školy zřízené při zdravotnických zařízeních. [16]

Při účtování o výdajích a příjmech musí být použit účet syntetický, účet analytický, položka rozpočtové skladby podle druhového třídění i paragraf rozpočtové skladby podle třídění odvětvového. Pokud se náklady či výdaje týkají poskytnutých účelových dotací, musí účetní zápis obsahovat i účelový znak dotace.

Resortní výkaz nákladů a výnosů je obdobou výkazu zisku a ztráty. Náklady a výnosy jsou zde rozděleny navíc podle položek rozpočtové skladby dle druhového členění. Hodnoty jsou uvedeny pouze za běžné účetní období v dělení na hlavní činnost a na náklady hlavní činnosti hrazené z dotace.

Účetní systém

Příspěvková organizace zpracovává účetnictví v informačním systému Helios Fénix společnosti Asseco Sulotions. Tento program plně odpovídá potřebám organizace, respektuje rozpočtový charakter hospodaření, zabezpečuje předávání dat v požadovaných formátech zřizovateli, autoři reagují na úpravu legislativy. Každým rokem předkládá uživatelům zpracovanou závaznou směrnou účtovou osnovu se závazným analytickým členěním, např. pro oddělené zaúčtování doplňkové činnosti od činnosti hlavní, pro tvorbu a užití fondů apod. Při dodržení této účtové osnovy nevznikají problémy při sestavování výkazů účetní závěrky, vše je automaticky zařazováno do správných položek výkazů.

6.3 Analýza hospodaření organizace

Pro provedení analýzy hospodaření příspěvkové organizace máme k dispozici údaje a výkazy účetní závěrky za období let 2008-2012, které jsou z důvodu jednotnosti a možnosti porovnání v Kč.

6.3.1 Zdroje financování

Zdroje financování nám přibližuje tabulka č. 4 – Rozdělení výnosů za období 2008-2012 (v Kč) sestavená dle výkazu zisku a ztráty.

Tabulka 4: Rozdělení výnosů za období 2008-2012 (v Kč)

Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Výnosy celkem	10 550 909	11 612 533	11 581 216	11 967 856	10 654 467
I. Výnosy z činnosti	387 631	864 366	478 479	472 347	318 951
- výnosy z prodeje služeb	351 520	369 805	376 765	301 654	294 002
- výnosy z pronájmu			45 000		
- čerpání fondů	36 111	369 561	56 714	169 693	22 749
- ostatní výnosy z činnosti		125 000		1 000	2 200
II. Finanční výnosy	283	329	327	355	346
- úroky	283	329	327	355	346
IV. Výnosy z transferů	10 162 995	10 747 838	11 102 410	11 495 154	10 335 170
- výnosy vybraných místních vládních institucí z transferů	10 162 995	10 747 838	11 102 410	11 495 154	10 335 170

Zdroj: vlastní zpracování, 2013, dle interních zdrojů

Závěr: Hlavním a základním příjmem organizace jsou výnosy z transferů. Na celkových výnosech se podílejí za sledovaná období v průměru 95,56 %. Zahrnují příspěvky na provoz od zřizovatele a dotace z MŠMT.

Výnosy z prodeje služeb zahrnují tržby za stravování žáků a zaměstnanců ve výši ceny spotřebovaných potravin.

V roce 2010 jsou zaznamenány i výnosy z pronájmu internátu. Tento pronájem byl schválen zřizovatelem jako výpomoc pro jinou krajskou příspěvkovou organizaci po dobu 7,5 měsíců a byl účtován ve výši nákladů na energie.

V roce 2009 vidíme zvýšené financování z fondů, konkrétně jde o čerpání finančních prostředků z investičního fondu. Prostředky byly použity na opravy a udržování.

1. Přímá dotace z MŠMT - na přímé neinvestiční výdaje

Škole byly stanoveny tyto závazné ukazatele:

- limit počtu zaměstnanců
- přímé neinvestiční výdaje

Přehled o plnění závazných ukazatelů přináší následující tabulky č. 5 a 6.

Tabulka 5: Plnění limitu počtu zaměstnanců v období 2008-2012 (počet osob)

Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Limit zaměstnanců	28,00	27,00	27,75	27,14	25,52
Přepočtený počet osob	25,506	26,657	27,779	26,639	25,384

Zdroj: vlastní zpracování, 2013, dle interních zdrojů

Plnění limitu počtu zaměstnanců – k porovnání se používá přepočtený počet osob, tento ukazatel zohledňuje zkrácené úvazky i pracovní poměry na kratší dobu než celý rok.

Závěr: Organizace tento závazný ukazatel splňuje. Pouze v roce 2010 bylo zaznamenáno mírné překročení o 0,029 přepočtených osob, ke kterému došlo z důvodu dlouhodobé nemoci učitelky – musela být přijata nová pracovní síla.

Tabulka 6: Přehled přímých neinvestičních výdajů v období 2008-2012 (v Kč)

Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Závazné ukazatele:					
Přímé NIV celkem	8 890 000	8 516 000	8 767 000	8 534 000	8 820 000
Z toho: platy	6 429 000	6 180 000	6 385 000	6 265 000	6 497 000
ostatní osobní náklady	--	--	--	--	--
Orientační ukazatele:					
Odvody	2 255 232	2 035 200	2 176 338	2 130 164	2 208 980
FKSP	128 580	123 600	127 704	62 870	64 970
ONIV	77 188	177 200	77 958	75 966	49 050

Zdroj: vlastní zpracování, 2013, dle interních zdrojů

Přímá dotace MŠMT je přidělována prostřednictvím KÚ PK v průběhu roku zálohově pod účelovým znakem 33353.

Závěr: Závazné ukazatele přímých neinvestičních výdajů byly organizací splněny. Finanční prostředky byly plně využity, žádné prostředky nebyly vráceny.

Objem prostředků na platy mírně kolísá, výše odvodů (sociální a zdravotní pojištění) je závislá na objemu mzdových prostředků, od nich se odvíjí i výše přidělu do FKSP. Zde má vliv procentuelní změna – snížení přidělu do FKSP ze 2% na 1% daná vyhláškou o FKSP.

Kvůli klesajícím a nepostačujícím prostředkům na ONIV musí škola použít na tyto výdaje prostředky z provozu.

2. Účelové dotace na rozvojové programy

a) na platy poskytnuté škole pod účelovými znaky v celkových výších, tj. včetně odvodů i přídělu do FKSP

Tabulka 7: Přehled dotací na platy (v Kč)

Účelový znak / Rok	2008	2009	2010	2011	2012
33005 – posílení platové úrovně pedagogů	57 000	453 000	--	--	--
33457 – financování asistentů pedagoga	71 995	206 238	200 030	391 843	250 906
33016 – posílení úrovně odměňování nepedagogických pracovníků	--	97 000	--	--	--
33015 – hustota a specifika	--	318 000	764 000	397 000	--
33027 – posílení platové úrovně pedagogických pracovníků s vysokoškolským vzděláním	--	--	--	114 000	--
Celkem	128 995	1 074 238	964 030	902 843	250 906

Zdroj: vlastní zpracování, 2013, dle interních zdrojů

Závěr: Prostředky účelových dotací byly plně využity ve prospěch organizace na dané cíle – posílení platové úrovně a financování asistentů pro žáky se sociálním znevýhodněním. Tyto finance kompenzují sníženou přímou dotaci a pomáhají pokrýt celkovou potřebu mzdových prostředků.

b) na vybavení škol – škola si zažádala a byly jí poskytnuty dotace dle tabulky č. 8.

Tabulka 8: Přehled dotací na vybavení škol (v Kč)

Účelový znak / Rok	2008	2009	2010	2011	2012
33025 – vybavení škol pomůckami rehabilitačního charakteru	--	--	10 000	10 000	--
33017 – školní vybavení pro žáky 1. ročníku základního vzdělávání	--	--	--	2 000	--
Celkem	--	--	10 000	12 000	--

Zdroj: vlastní zpracování, 2013, dle interních zdrojů

Závěr: Dotace byly plně účelově využity a bylo provedeno jejich vyúčtování.

c) na projekty spolufinancované z rozpočtu Evropské unie

Škola byla ve sledovaných letech úspěšná se zapojením do operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, prioritní osa č. 1: Počáteční vzdělávání, oblast podpory 1.4 – Zlepšení podmínek pro vzdělávání na základních školách, známou pod názvem projektu „EU peníze školám“. Přehled o získaných a průběžně čerpaných peněžních prostředcích uvádí tabulka č. 9.

Tabulka 9: Přehled dotací spolufinancovaných z EU (v Kč)

Účelový znak / Rok	2008	2009	2010	2011	2012
33123 – EU peníze školám					
obdrženo	--	--	--	367 825	245 217
čerpano	--	--	--	335 311	76 564

Zdroj: vlastní zpracování, 2013, dle interních zdrojů

Závěr: Do výnosů školy se započítává výše čerpání dotace v běžném období. Projekt byl ukončen ke 4.7.2013 a všechny prostředky vyčerpány.

3. Příspěvek na provoz

Škola byla v letech 2008 až 2012 příjemcem pouze neinvestičních příspěvků na provoz, které poskytuje zřizovatel, tj. Plzeňský kraj, odbor školství, mládeže a sportu. V průběhu roku mohou být příspěvky upravovány, příkladem je dodatečné účelové přidělení finančních prostředků na projekty vyhlášené Plzeňským krajem v průběhu účetního období.

V roce 2012 byly dodatečně účelově přiděleny prostředky:

- na projekt „Bezpečná jízda na kolech“ v rámci vyhlášeného dotačního titulu „Handicap 2012“ ve výši 15 tis. Kč,
- na projekt „Prevence je lepší než život za mřížemi“ v rámci dotačního titulu „Podpora preventivních aktivit a výchovy k toleranci 2012“ ve výši 5 tis. Kč.

Všechny účelově přidělené finanční prostředky na provoz podléhají také finančnímu vypořádání. Musí být vyhotoveno vyúčtování dotace a předloženy kopie dokladů použití prostředků. Podle podmínek vyhlášení dotací případně i doložení finanční spoluúčasti. Při nevyčerpání je škola povinna příslušnou částku odvést poskytovateli.

Přidělené prostředky na opravy jsou krajem vypláceny na účet školy až po předložení faktur s řádným komentářem. Jestliže prostředky nejsou vyčerpány, zůstávají nevyužité u zřizovatele a odpadá vypořádání.

Tabulka 10: Přehled příspěvků na provoz 2008-2012 (v Kč)

Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Příspěvek na provoz	1 144 000	1 157 600	1 361 380	1 711 000	1 187 700
Z toho: na provoz	1 144 000	1 157 600	1 106 500	1 086 000	1 087 100
účelově na opravy			254 880	575 000	
účelově na projekty				50 000	20 000
účelově na provoz					80 000

Zdroj: vlastní zpracování, 2013, dle interních zdrojů

Závěr: Výše neinvestičního příspěvku na provoz bez účelově priznaných prostředků má ve sledovaných letech klesající tendenci.

4. Peněžní fondy

Škola ve sledovaných obdobích použila k financování nákladů i své peněžní fondy. Přehled o čerpání přináší tabulka č. 11.

Tabulka 11: Přehled o čerpání fondů ke krytí nákladů (v Kč)

Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření	36 111	19 000	--	--	22 749
Rezervní fond z ostatních titulů	--	--	5 000	3 000	--
Investiční fond – na posílení zdrojů na údržbu a opravy	--	350 561	13 714	166 693	--
Fond odměn	--	--	38 000	--	--
Celkem	36 111	369 561	56 714	169 693	22 749

Zdroj: vlastní zpracování, 2013, dle interních zdrojů

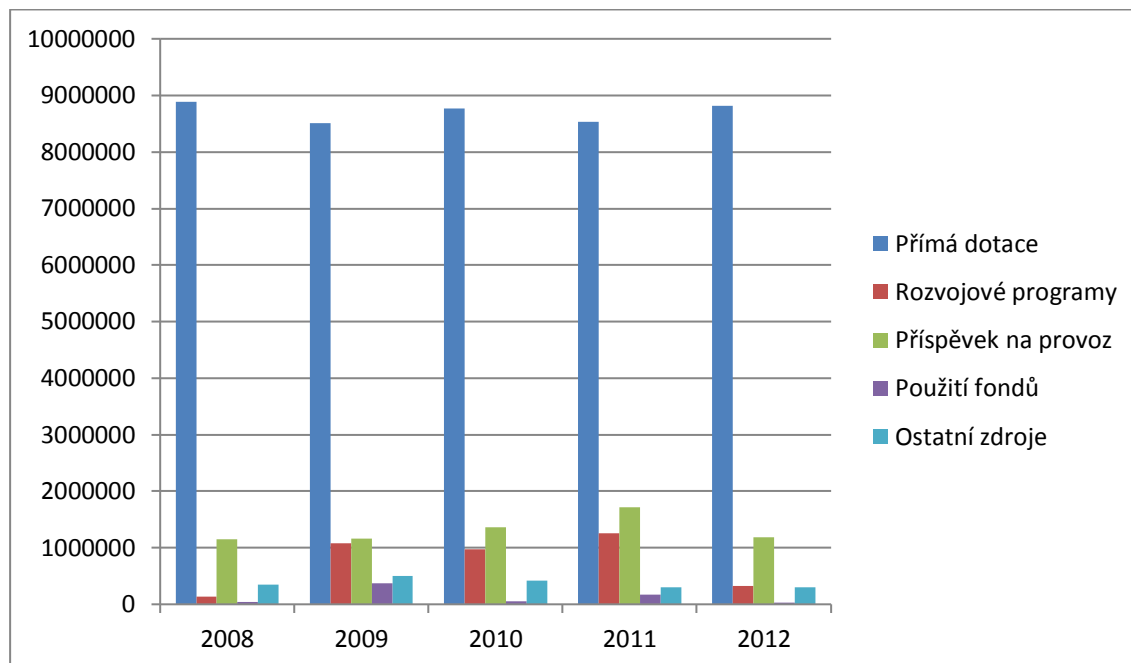
Investiční fond je používán také na financování investičních výdajů, tj. na pořízení dlouhodobého hmotného majetku a technické zhodnocení majetku stávajícího. Údaje o tomto použití nejsou v této práci uvedeny.

Zajímavostí je rozdělení rezervního fondu na rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření a rezervní fond z ostatních titulů, který je tvořen z peněžních darů a nespotřebovaných dotací EU.

Závěr: Škola používá prostředky svých peněžních fondů na krytí zvýšených nákladů, čerpání finančních darů, při nedostatku finančních prostředků na platy a na posílení zdrojů na údržbu a opravy stávajícího majetku.

Celkový přehled o zdrojích financování organizace podává následující grafické zobrazení na obrázku č. 2.

Obrázek 2: Přehled zdrojů za roky 2008-2012 (v Kč)

Zdroj: vlastní zpracování, 2013, dle interních zdrojů

Závěr: Hlavním zdrojem pro financování nákladů Základní školy internátní, Blovice je přímá dotace na neinvestiční výdaje, která pokrývá především mzdové náklady a odvody k těmto nákladům. Ostatní zdroje jsou ve srovnání minimální.

6.3.2 Použití zdrojů

Rozdělení a výše jednotlivých nákladových druhů je zobrazena v tabulce č. 12 – Rozdělení nákladů za období 2008-2012 (v Kč).

Tabulka 12: Rozdělení nákladů za období 2008-2012 (v Kč)

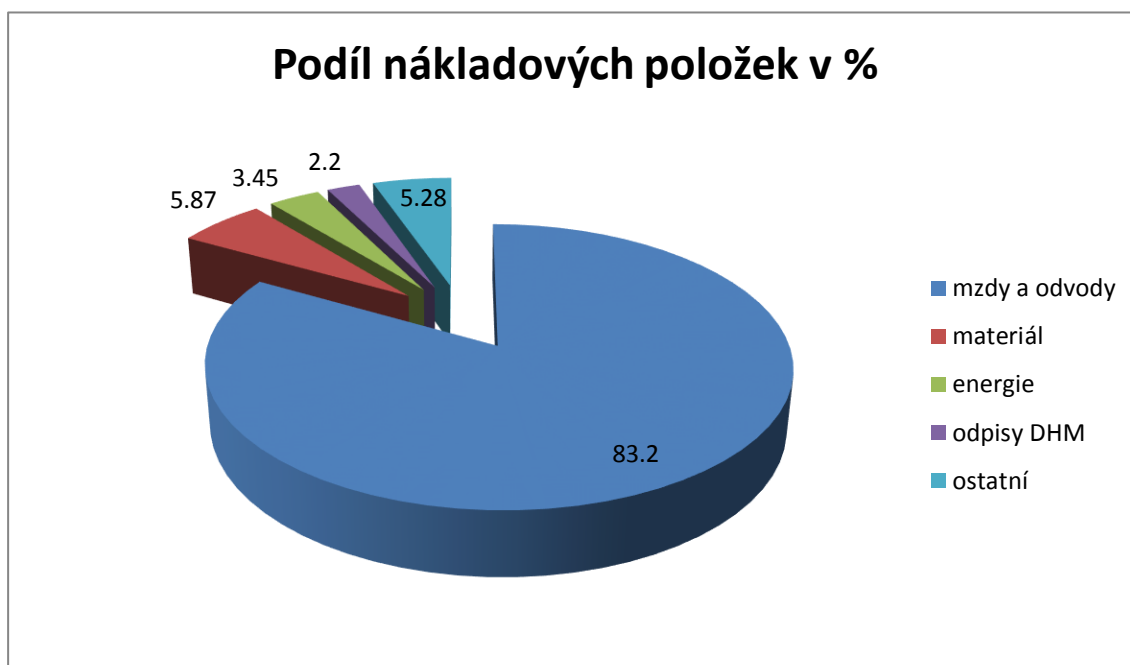
Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Náklady celkem	10 550 909	11 611 217	11 579 991	11 966 384	10 647 521
- spotřeba materiálu	631 198	698 397	625 041	800 171	559 048
- spotřeba energie	399 095	370 257	412 316	392 741	365 099
- opravy a udržování	7 137	370 704	276 966	766 930	11 216
- cestovné	11 106	8 543	14 283	12 152	5 492
- ostatní služby	205 283	242 645	251 156	233 883	314 072
- mzdové náklady	6 523 552	6 969 880	7 131 847	7 036 873	6 809 001
- zákonné sociální pojištění	2 287 784	2 307 254	2 430 284	2 357 580	2 281 193
- jiné sociální pojištění	27 399	29 274	22 386	29 404	29 623
- zákonné sociální náklady	130 471	139 398	142 782	69 492	67 320
- jiné sociální náklady	4 908	13 714	11 501	16 831	5 003
- jiné daně a poplatky		450	180		2 731
- odpisy dlouhodobého majetku	283 028	281 416	246 073	224 617	203 248
- tvorba a zúčtování opravných položek			4 691	121	- 18 940
- náklady z vyřazených pohledávek				15 544	1 153
- ostatní náklady z činnosti	39 948	179 285	10485	10 045	12 262

Zdroj: vlastní zpracování, 2013

Závěr: Největší nákladovou položku za sledované období tvoří mzdy a odvody k nim. Nejvýznamnějšími provozními náklady jsou energie, materiál a odpisy, ostatní nákladové položky činí v průměru pouze 5,28%.

Grafický přehled o podílu významných nákladových položek za sledovaná období přináší obrázek č. 3.

Obrázek 3: Podíl nákladových položek v průměru za období 2008-2012 (v %)

Zdroj: vlastní zpracování, 2013, dle interních zdrojů

Použití dotací

Poskytnuté dotace byly pro Základní školu internátní vždy účelové, tzn., že mohly být použity pouze pro konkrétní účel daný podmínkami čerpání. Účelové dotace podléhaly vypořádání, v případě nevyužití by musely být nevyčerpané prostředky organizací vráceny. Ve sledovaném období let 2008-2012 byly všechny dotace zcela využity.

Použití příspěvku na provoz

Příspěvek na provoz slouží ke krytí nákladů spojených s provozem školy. Nejvýznamnějšími provozními náklady školy jsou náklady na materiál, energii a odpisy majetku.

6.3.3 Výsledky hospodaření

Výši výsledků hospodaření organizace a jejich rozdělení zachycuje tabulka č. 13.

Tabulka 13: Výsledky hospodaření v letech 2008-2012 (v Kč)

Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Výsledek hospodaření	--	1 316	1 225	1 472	6 946
Příděl do rezervního fondu	--	1 316	625	1 182	5 557
Příděl do fondu odměn	--	--	600	290	1 389

Zdroj: vlastní zpracování, 2013, dle interních zdrojů

Závěr: Organizace nemá za úkol dosahovat zisku, nýbrž finanční prostředky využít na danou hlavní činnost, u dotací na dané cíle, což organizace ve všech sledovaných obdobích splnila. Výsledek hospodaření po schválení zřizovatelem rozdělila podle zřizovatelem určených pravidel do fondu rezervního a fondu odměn.

7. Zhodnocení

Vliv reformy účetnictví státu na danou organizaci

Příspěvková organizace patří mezi konsolidované účetní jednotky, předává ke konci čtvrtletí mezitímní a ke konci účetního období, kterým je kalendářní rok, řádnou účetní závěrku svému zřizovateli. K vedení účetnictví používá výše uvedený program Asseco Solutions a před odevzdáním účetních závěrek i kontrolní program MÚZO, který upozorní na případné chyby a nesrovnalosti v zaúčtování a vazbách mezi jednotlivými výkazy účetní závěrky. Dalšími kontrolami prochází účetní závěrka u zřizovatele a při předávání do CSÚIS.

Zavádění jednotného účetnictví státu si v Základní škole internátní, Blovice vyžádalo jako v každé jiné organizaci určité změny. Při otevírání účetních knih k 1.1.2010 byl použit převodový můstek spojený s používáním nových účtů a nových účetních metod. Další novinkou byla například tvorba opravných položek k pohledávkám ve výši 10% za každých 90 dní po době splatnosti. Organizace si musela aplikovat novou vyhlášku o inventarizaci, sjednotit odepisování hmotného dlouhodobého majetku se zřizovatelem a podobně. Poslední změnou bylo vydání vyhlášky o schvalování výsledku hospodaření, která je pro školu spíše jen formální záležitostí.

Financování zvolené organizace

Základní škola internátní, Blovice, 5. května 621 je školou, která je zřízena jako příspěvková organizace územním samosprávným celkem. Finanční prostředky na provoz své hlavní činnosti získává jako příspěvek od zřizovatele, kterým je KÚ PK. Ten také přerozděluje finanční prostředky na přímé neinvestiční výdaje pomocí krajských normativů. Tyto zdroje jsou hlavním a zásadním zdrojem financování organizace, jejich výše není organizací ovlivnitelná. Podle provedené analýzy hospodaří škola se všemi dostupnými prostředky efektivně.

Ve sledovaných letech 2008-2012 dosahovala nízkého, ale vždy kladného výsledku hospodaření, což odpovídá druhu a účelu zřízení organizace.

Vedení školy se snaží využívat i jiné možnosti financování. Ze tří podaných žádostí do operačních programů spolufinancovaných z prostředků Evropské unie byla jedna ze žádostí úspěšná. Škola se zapojila operačního programu Vzdělávání

pro konkurenceschopnost, oblast podpory Zlepšení podmínek pro vzdělávání na základních školách, známém pod názvem projektu „EU peníze školám“. Díky této dotaci škola pořídila vybavení počítačové učebny, čtyři interaktivní tabule do tříd, učební pomůcky a výukové programy, vytvořila digitální učební materiály a podpořila vzdělávání pedagogických pracovníků účastí na akreditovaných školeních.

Škola se zapojuje i do programů vyhlašovaných zřizovatelem. Úspěšná byla se žádostí o finanční prostředky v programu „Handicap 2011“, „Handicap 2012“ a „Podpora preventivních aktivit a výchovy k toleranci“ v roce 2012.

Financování školství

Výkonové financování školství je velmi složitý a náročný proces. Předchází mu nespočet statistických sběrů dat a výpočtů, proto je považován za nepřehledný a neefektivní. V současné době se pracuje na reformě financování školství, která měla být původně aplikována od 1.9.2013, její zavedení se ovšem odložilo. Nový způsob financování škol by měl přidělování financí zjednodušit a umožnit spravedlivější a efektivnější využití finančních prostředků. Jen budoucnost ukáže, zda tento nový způsob splní očekávání.

Prostřednictvím programového financování se k organizacím dostává pomoc na dané účely a cíle. Bohužel i zde je problémem nedostatek prostředků. Ne vždy přidělené prostředky zcela pokryjí potřeby organizace.

Díky projektu „EU peníze školám“ se do základních škol dostaly i peněžní prostředky na technické vybavení pro moderní výuku založenou na nových technologiích.

Se zaváděním nových technologií do výuky je také spojeno i odborné vzdělávání pedagogů v oblasti informatiky. Mnoho škol se potýká s nedostatkem finančních prostředků na platy, aby zabránilo odchodu kvalifikovaných pedagogů, i na výše zmiňované nové technologie. V dnešní době už nejde pouze o počítačové učebny, doba si žádá interaktivní tabule a tablety pro každého žáka ve třídě.

Závěr

Bakalářská práce měla za úkol přinést přehled o příspěvkových organizacích zřizovaných územními samosprávnými celky se zaměřením na regionální školství.

Teoretická část byla rozdělena za čtyři části. První podává všeobecný přehled o veřejném sektoru v České republice, funkcích, které plní, a způsobech zabezpečování veřejných statků. V druhé části je vysvětlena právní úprava činnosti a finančního hospodaření příspěvkových organizací územních samosprávných celků včetně tvorby peněžních fondů. Třetí část je zaměřena na reformu účetnictví státu a účtování vybraných účetních jednotek. Ve čtvrté části je popsáno školství v České republice, jeho dělení podle různých hledisek, je zde popsáno regionální školství, jeho správa a financování.

V praktické části je uvedena případová studie příspěvkové organizace Základní škola internátní, Blovice, 5. května 621. Nejdříve je organizace představena, následně jsou uvedena specifika vedení účetnictví, je provedena analýza hospodaření, popsány jednotlivé zdroje financování a jejich způsob použití.

Součástí práce je i zhodnocení vlivu reformy účetnictví státu na zvolenou organizaci, zhodnocení možností získání finančních prostředků a jejich využití a zhodnocení financování regionálního školství.

Seznam tabulek

Tabulka 1: Přehled celkových výdajů kapitoly 333 (v tis. Kč)	33
Tabulka 2: Kapacita jednotlivých zařízení	42
Tabulka 3: Počet žáků školy v letech 2008-2012	43
Tabulka 4: Rozdělení výnosů za období 2008-2012 (v Kč)	47
Tabulka 5: Plnění limitu počtu zaměstnanců v období 2008-2012 (počet osob).....	48
Tabulka 6: Přehled přímých neinvestičních výdajů v období 2008-2012 (v Kč)	49
Tabulka 7: Přehled dotací na platy (v Kč)	50
Tabulka 8: Přehled dotací na vybavení škol (v Kč).....	51
Tabulka 9: Přehled dotací spolufinancovaných z EU (v Kč).....	51
Tabulka 10: Přehled příspěvků na provoz 2008-2012 (v Kč).....	52
Tabulka 11: Přehled o čerpání fondů ke krytí nákladů (v Kč).....	53
Tabulka 12: Rozdělení nákladů za období 2008-2012 (v Kč)	55
Tabulka 13: Výsledky hospodaření v letech 2008-2012 (v Kč)	57

Seznam obrázků

Obrázek 1: Struktura školství v ČR (rok 2012)	32
Obrázek 2: Přehled zdrojů za roky 2008-2012 (v Kč).....	54
Obrázek 3: Podíl nákladových položek v průměru za období 2008-2012 (v %).....	56

Seznam použitých zkratk

CSÚIS	centrální systém účetních informací státu
ČÚS	Český účetní standard
DPH	daň z přidané hodnoty
EU	Evropská unie
FKSP	Fond kulturních a sociálních potřeb
ISCED	Mezinárodní standardní klasifikace vzdělávání
KÚ PK	Krajský úřad Plzeňského kraje
MF ČR	Ministerstvo financí České republiky
MRP	malá rozpočtová pravidla – zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NIV	neinvestiční výdaje
ONIV	ostatní neinvestiční výdaje
OPS	obecně prospěšná společnost
OS	organizační složka
OŠ KÚ	Odbor školství Krajského úřadu
PO	příspěvkové organizace
RgŠ	regionální školství
ÚSC	územní samosprávný celek
ZK	zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů
ZO	zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů
ZU	zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů

Seznam použité literatury

- [1] Červenka, Miroslav. *Soustava veřejných rozpočtů*. Praha: Leges, 2009, 208 s., ISBN 978-80-87212-11-0
- [2] Hamerníková, Bojka, Maaytová, Alena. *Veřejné finance*. 2. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010, 340 s., ISBN 978-80-7357-497-0
- [3] Morávek, Zdeněk, Mockovčíaková, Alena, Prokúpková, Danuše. *Meritum Příspěvkové organizace*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, 344 s., ISBN 978-80-7357-626-4
- [4] Nahodil, František et al. *Veřejné finance v České republice*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, 359 s., ISBN 978-80-7380-162-5
- [5] Peková, Jitka, Pilný, Jaroslav, Jetmar, Marek. *Veřejný sektor – řízení a financování*. 1. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012, 488 s., ISBN 978-80-7357-936-4

Právní předpisy

- [6] Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů
- [7] Zákon č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
- [8] Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod
- [9] Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- [10] Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- [11] Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- [12] Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (tzv. rozpočtová pravidla)
- [13] Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů (tzv. malá rozpočtová pravidla)
- [14] Vyhláška MF ČR č. 114/2002 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb, ve znění pozdějších předpisů

- [15] Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- [16] Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů
- [17] Vyhláška č. 383/2009 Sb., technická vyhláška o účetních záznamech, ve znění pozdějších předpisů
- [18] Vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky, ve znění pozdějších předpisů
- [19] Vyhláška č. 270/2010 Sb., o inventarizaci majetku a závazků
- [20] Vyhláška č. 220/2013 Sb., o požadavcích na schvalování účetních závěrek některých vybraných účetních jednotek

Internetové zdroje

- [21] *Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR (2011-2015)* [online]. [cit. 2013-11-15]. Dostupné z <http://skolstvi.cirkev.cz/d/Dlouhodoby-zamer-MSMT-2011-15.pdf>
- [22] *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy / Monitor* [online]. [cit. 2013-11-20]. Dostupné z <http://monitor.statnipokladna.cz/2012/statni-rozpocet/kapitola/333>
- [23] *Účetní reforma veřejných financí – Účetnictví státu* [online]. [cit. 2013-10-13]. Dostupné z <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/regulace/ucetni-reforma-verejnych-financi-ucetnic/ucetni-vykaznictvi-statu>
- [24] *Mezinárodní standardní klasifikace vzdělávání – ISCED* [online]. [cit. 2013-11-23]. Dostupné z http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/mezinarodni_standardni_klasifikace_vzdelavani_isced

Abstrakt

Vurmová, Jitka. *Právní a účetní aspekty vybrané příspěvkové organizace*. Bakalářská práce. Plzeň: Fakulta ekonomická ZČU v Plzni, 64 s., 2013

Klíčová slova

příspěvková organizace, regionální školství, financování

Bakalářská práce s názvem „Právní a účetní aspekty vybrané příspěvkové organizace“ se zabývá zákonnými podmínkami pro vznik, činnost a hospodaření příspěvkových organizací. Popisuje školství jako součást veřejného sektoru. Soustředí se financování regionálního školství. Na závěr je provedena analýza hospodaření a zhodnoceno financování konkrétní příspěvkové organizace za období let 2008-2012.

Abstract

Vurmová, Jitka. *Legal and accounting aspects of selected allowance organization*. Bachelor thesis. Pilsen: The Faculty of Economics – University of West Bohemia in Pilsen, 64 p., 2013

Keywords

Allowance organization, regional education, funding

This bachelor work with the title „Legal and accounting aspects of selected allowance organization“ deals with legal conditions for starting, activity and economy of contributory organizations. It describes education as a component of public sector. It focuses on funding of regional education. In the end the analysis of economy is executed and the funding of a particular contributory organization for the period 2008-2012 is evaluated.